ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΕΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Λογιστική και Έλεγχος Επιχειρήσεων και Δημοσίων Οργανισμών (ΠΜΣ ΛΕΕΔΟ)

Διπλωματική Εργασία

Οικονομοτεχνική Ανάλυση και Αξιολόγηση Ίδρυσης Ελεγκτικής και Συμβουλευτικής Εταιρείας

2017

Παναγιώτα Μπάκουλη Αρ. Μητρώου: LEDOE 1558

Περίληψη

Η παρούσα διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στα πλαίσια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος - Λογιστική και Έλεγχος Επιχειρήσεων και Δημοσίων Οργανισμών του τμήματος Οργάνωσής και Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Αντικείμενο της εργασίας είναι η Οικονομοτεχνική Ανάλυση και Αξιολόγηση Ίδρυσης Ελεγκτικής και Συμβουλευτικής Εταιρείας.

Στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας θα γίνει μια εκτενής ανάλυση του θεσμού της ελεγκτικής και της ιστορικής του εξέλιξης και θα παρατεθεί μια επαρκής περιγραφή του ελεγκτικού επαγγέλματος, έτσι ώστε να κατανοηθεί πλήρως η φύση των υπηρεσιών που προσφέρουν οι Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται η δομή της μελέτης σκοπιμότητας για την ίδρυση της B&K Audit and Tax Services S.A. Σκοπός της εργασίας είναι να παρουσιασθεί μια άρτια μελέτη που να εξετάζει τη βιωσιμότητα της Εταιρείας και να προβλέπει τις χρηματοοικονομικές της επιδόσεις σε βάθος τριετίας. Για την καλύτερη απεικόνιση των μεγεθών που προβλέπεται να παρουσιάσει η Εταιρεία παρατίθενται προϋπολογιστικές οικονομικές καταστάσεις για τις εταιρικές χρήσεις 2017, 2018 και 2019, βασισμένες στα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ).

Όλη η μελέτη είναι βασισμένη στο βιβλίο του κ. Καρβούνη Κ. Σωτήριου, «Μεθοδολογία Τεχνικές και Θεωρία για Οικονομοτεχνικές Μελέτες», Εκδόσεις Σταμούλη 2006.

Η παρούσα εργασία έχει εκπονηθεί για εκπαιδευτικούς σκοπούς και ορισμένα από τα στοιχεία που περιλαμβάνει δεν είναι πραγματικά.

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στον επιβλέποντα καθηγητή της διπλωματικής εργασίας κ. Δημήτριο Α. Γεωργακέλλο, Καθηγητή του τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων για την καθοδήγηση και τις συμβουλές του κατά τη διάρκεια της συγγραφής της διπλωματικής εργασίας και γενικότερα για την αμέριστη συμπαράσταση και στήριξή του κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών μου σπουδών.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω το φίλο μου και συνάδελφό μου Ανδρέα Κασκαρίδη για την πολύτιμη συνδρομή στη λογιστική οργάνωση της B&K Audit and Tax Services.

Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω τους δύο καλούς μου φίλους Νίκο και Λίνα που απέκτησα, κατά τη διάρκεια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος .για τη συνεχή υποστήριξή τους.

Περιεχόμενα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. 6
1.1 Εισαγωγικές Έννοιες της Ελεγκτικής 6
1.2 Ιστορική Αναδρομή του Θεσμού της Ελεγκτικής 7
1.3 Εξέλιξη της Ελεγκτικής Μεθοδολογίας 8
1.4 Η Εξέλιξη του Θεσμού στην Ελλάδα 10
1.5 Η Μετάβαση από το ΣΟΛ στο ΣΟΕΛ 11
1.6 Αρχές της Ελεγκτικής 12
1.7 Τα ελληνικά ελεγκτικά πρότυπα (Ε.Ε.Π.) 12
1.8 Σκοπός του Ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων 13
1.9 Οντότητες που υπόκεινται σε έλεγχο 15
1.10 Το Νομικό Πλαίσιο της Ελεγκτικής 17
1.11 Διάκριση των Ελέγχων 18
1.12 Δικαιώματα και υποχρεώσεις του Ελεγκτή 21
1.13 Στάδια Τακτικού Ελέγχου 22
1.14 Συναφείς υπηρεσίες που προσφέρουν οι Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές 24
1.15 Πιστοποιητικό Ελέγχου 24
1.16 Η αμοιβή των ελεγκτών 30
1.17 Οι Ελεγκτικές Εταιρείες σε διεθνές και εγχώριο επίπεδο 31
1.17.1 Διεθνές επίπεδο 31
1.17.2 Εγχώριο επίπεδο 33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. 36
2.1 Σύνοψη Μελέτης Σκοπιμότητας 36
2.2 Ανάλυση της Αγοράς και Μάρκετινγκ 38
2.2.1 Εισαγωγικά 38
2.3 Η κατάσταση του κλάδου της Ελεγκτικής στην Ελλάδα 39
2.3.1 Μελλοντικές προβλέψεις 42
2.4 Παράγοντες που επηρεάζουν τη ζήτηση του κλάδου 45
2.4.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σε εκατ. € σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) 46
2.5 Ανάλυση SWOT 48
2.6 Ανάλυση PEST 49
2.6.1 Πολιτικό Περιβάλλον (Political) 49
2.6.2 Οικονομικό Περιβάλλον (Economic) 49
2.6.3 Κοινωνικό Περιβάλλον (Social) 50
2.6.4 Τεχνολογικό Περιβάλλον (Technological) 50

2.7 Πέντε Δυνάμεις του Porter ... 51
2.7.1 Απειλή εισόδου νέων ανταγωνιστών ... 51
2.7.2 Επίπεδο ανταγωνισμού μεταξύ υφιστάμενων επιχειρήσεων ... 52
2.7.3 Απειλή Υποκατάστατων Υπηρεσιών ... 52
2.7.4 Διαπραγματευτική Δύναμη των Προμηθευτών ... 52
2.7.5 Διαπραγματευτική Δύναμη των Πελατών ... 52
2.8 Στρατηγική Μάρκετινγκ ... 53
2.9 Τιμολογιακή Στρατηγική ... 53
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ... 54
3.1 Περιγραφή της εταιρείας ... 54
3.1.1 Νομική μορφή και ιδιοκτησιακό καθεστώς ... 54
3.1.2 Μετοχική σύνθεση ... 55
3.1.3 Γενική Συνέλευση των Μετόχων ... 55
3.1.4 Διοικητικό Συμβούλιο ... 56
3.1.5 Κατανομή ευθυνών ... 56
3.2 Όραμα και αποστολή ... 57
3.3 Στόχοι ... 57
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ... 58
4.1 Όροι και Προϋποθέσεις για τη χορήγηση άδειας ελεγκτικής εταιρείας ... 58
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ... 62
5.1 Οργανόγραμμα Εταιρείας ... 62
5.1.1 Partners (Εταίροι Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές) ... 62
5.1.2 Audit Manager ... 63
5.1.3 Audit Seniors ... 63
5.1.4 Audit Assistants ... 64
5.1.5 Tax Director ... 64
5.1.6 Tax Senior ... 64
5.1.7 Tax Assistants ... 64
5.1.8 Administration Officer ... 65
5.1.9 Απαιτούμενες ειδικότητες και επίπεδο εκπαίδευσης προσωπικού ... 65
5.2 Κόστος εκπαίδευσης ανθρώπινου δυναμικού ... 66
5.3 Αξιολόγηση απόδοσης και Προαγωγή ... 67
5.4 Μελλοντικές απαιτήσεις σε ανθρώπινο δυναμικό και διαδικασία πρόσληψης ... 68
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. ... 69
6.1 Μηχανολογία και Τεχνολογία ... 69
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. ... 70

7.1 Τοποθεσία 70
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8. 71
8.1 Χρηματοοικονομική Ανάλυση και Αξιολόγηση της Επένδυσης 71
8.1.1 Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης 71
8.1.2 Κατάσταση Εσόδων 72
8.1.3 Κατάσταση Μεταβολής Ιδίων Κεφαλαίων 73
8.1.4 Ανάλυση Φόρου Εισοδήματος 74
8.1.5 Εμπορικές και Λοιπές Απαιτήσεις 75
8.1.6 Ταμειακά Διαθέσιμα 76
8.1.7 Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις 76
8.1.8 Έσοδα 76
8.1.9 Άλλα Έξοδα Εκμεταλλεύσεως 77
8.1.10 Παροχές σε Εργαζομένους 77
8.1.11 Κέρδη ανά Μετοχή 78
8.1.12 Χρηματοοικονομικοί Δείκτες 79
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9. 81
9.1.1 Χρηματοδότηση 81
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10. 82
10.1 Βιβλιογραφία 82

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.

1.1 Εισαγωγικές Έννοιες της Ελεγκτικής

Η *Ελεγκτική είναι ο κλάδος της Οικονομικής των Επιχειρήσεων και Εκμεταλλεύσεων ο οποίος έχει ως αντικείμενο τη μελέτη και διατύπωση αρχών, κανόνων και διαδικασιών για τη διενέργεια ελέγχου επί της οικονομικής διαχείρισης της περιουσίας των οικονομικών μονάδων*, σύμφωνα με τον Γ. Αληφαντή[1].

Το τελευταία χρόνια ο καταιγισμός των εξελίξεων στο οικονομικό προσκήνιο έχουν καταστήσει την ενασχόληση με το αντικείμενο της Ελεγκτικής επιτακτική. Ειδικότερα οικονομικά σκάνδαλα όπως της ενεργειακής εταιρείας Enron, το οποίο ουσιαστικά προκάλεσε τη διάλυση της μίας εκ των πέντε μεγάλων ελεγκτικών εταιρειών, της Arthur Andersen είχε ως άμεσο αποτέλεσμα εταιρίες, επενδυτές, ρυθμιστικές αρχές να επιζητούν τον ουσιαστικό έλεγχο της διαχείρισης της περιουσίας των ιδιωτικών και δημόσιων και οικονομικών μονάδων.

Ας κατανοήσουμε όμως πλήρως τι είναι ο έλεγχος επί της οικονομικής διαχείρισης της περιουσίας των οικονομικών μονάδων.

Ο ανωτέρω έλεγχος καλείται «Διαχειριστικός ή Λογιστικός[2] έλεγχος». Όλες οι επιχειρήσεις ιδρύονται έχοντας έναν σκοπό ή διαφορετικά ένα λόγο ύπαρξης. Αν είναι ιδιωτικές σκοπός είναι η μεγιστοποίηση του κέρδους, αν είναι κρατικές σκοπός είναι η κάλυψη των δημόσιων δαπανών, ενώ τέλος οι μη κυβερνητικοί (κερδοσκοπικοί) οργανισμοί σκοπό έχουν την κάλυψη των ευρύτερων κοινωνικών αναγκών. Για την επίτευξη των ανωτέρω σκοπών απαιτούνται επάρκεια σε κεφάλαια, διαχείριση αυτών, πρόσληψη προσωπικού, διενέργεια αγοράς και πώλησης αγαθών και υπηρεσιών, λήψη δανείων και διάφορες άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες. Η διενέργεια αυτών των δραστηριοτήτων πραγματοποιείται μέσω συναλλαγών τις οποίες η κάθε οικονομική οντότητα έχει την υποχρέωση να την αποτυπώνει στα λογιστικά της βιβλία.

Αντικείμενο λοιπόν της Ελεγκτικής είναι ο έλεγχος με τη διενέργεια συγκεκριμένων αρχών και μεθόδων που εφαρμόζονται από τον ελεγκτή για τη

[1] Αληφαντής ΣΤ. Γεώργιος, «Ελεγκτική βάσει των διεθνών προτύπου ελέγχου και των ελληνικών λογιστικών προτύπων», Εκδόσεις Διπλογραφία 2016

[2] Καζαντζής Ι. Χρήστος, «Ελεγκτική και Εσωτερικός Έλεγχος: μια συστηματική προσέγγιση εννοιών, αρχών, και προτύπων», Εκδόσεις Business Plus 2011

διατήρηση της ορθότητας των συναλλαγών και της συμμόρφωσης με το εκάστοτε θεσμικό και λογιστικό πλαίσιο.

Στη συνέχεια θα γίνει μια σύντομη ιστορική επισκόπηση της εξέλιξης του θεσμού της Ελεγκτικής ενώ παράλληλα θα αναλυθούν οι αρχές που διέπουν την Ελεγκτική, η διάκριση των ελέγχων καθώς και το υποκείμενο του Ελέγχου, ο ελεγκτής.

1.2 Ιστορική Αναδρομή του Θεσμού της Ελεγκτικής

Η Ελεγκτική ως μέθοδος και γενικότερα η διενέργεια ελέγχων έχουν τις ρίζες τους στην αρχαιότητα. Συγκεκριμένα η λέξη Auditing(αγγλικός όρος για τη λέξη Ελεγκτική) προέρχεται από το λατινικό ρήμα "audire" που σημαίνει «ακούω» αφού οι ελεγκτές του Ρωμαίου αυτοκράτορα «άκουγαν τους φορολογούμενους πολίτες να υποβάλλουν τις δηλώσεις τους με προφορικό τρόπο.

Οι πρώτες όμως ιστορικές ενδείξεις για την ελεγκτική πρακτική προέρχονται από τη Βαβυλώνα και την Αρχαία Αίγυπτο, όπου τηρούνταν υποτυπώδεις λογαριασμοί και στοιχειώδεις έλεγχοι για την απόδοση των φόρων ή για τη συγκομιδή των γεωργικών προϊόντων. Γενικότερα η ανάγκη για τη διενέργεια του ελέγχου εμφανίζεται από την πρώτα χρονιά της οικονομικής ζωής του ανθρώπου και ειδικότερα από την περίοδο που ξεκινά να πραγματοποιεί συναλλαγές με ανταλλαγή αγαθών, ανθρώπων και μετέπειτα χρήματος.

Στην Αρχαία Ελλάδα και συγκεκριμένα στην Αθήνα συγκροτήθηκαν δύο σώματα ελέγχου το Συνέδριο των Λογιστών και ο Εύθυνος των οποίων αρμοδιότητες ήταν ο λογαριασμών των αξιωματούχων που διαχειρίζονταν τη δημόσια περιουσία και γενικότερα τη διαχείριση των πόλεων και των ναών. Το πρώτο όμως επίσημο όργανο με αντικείμενο την Ελεγκτική εμφανίζεται στη Βενετία το 1581 και ονομάζεται «Ένωση Επαγγελματιών Ελεγκτών».

Ο όρος auditor (ελεγκτής) αναπτύχθηκε στη Μεγάλη Βρετανία καθώς με το νόμο του 1862 αναγνωρίζεται ότι είναι αναγκαίο οι πληροφορίες που περιέχονται στις οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών να είναι αξιόπιστες και ορθά απεικονιζόμενες. Έτσι η Αγγλία γίνεται η πατρίδα των ορκωτών λογιστών και του ελέγχου και μέχρι σήμερα διαθέτει τις πιο αναγνωρισμένες και πετυχημένες πιστοποιήσεις για ορκωτούς λογιστές.

Η μεγάλη τεχνολογική πρόοδος που επήλθε στις αρχές του 20ού αιώνα είχε ως άμεσο αποτέλεσμα την αύξηση της μαζικής παραγωγής, τη μεγέθυνση των οικονομικών μονάδων και άλλες σημαντικές αλλαγές όπως ο διαχωρισμός της ιδιοκτησίας από τη διοίκηση. Οι εξελίξεις αυτές είχαν ως συνέπεια να αλλάξει ο προσανατολισμός του ελέγχου και την ανάπτυξη νέων αρχών όπως αυτή του δεδουλευμένου.

1.3 Εξέλιξη της Ελεγκτικής Μεθοδολογίας[3]

Πρώτο στάδιο: καθολικός έλεγχος (αρχαιότητα έως αρχές 20ού αιώνα). Ο ελεγκτής λειτουργούσε αποκλειστικά για την προστασία των συμφερόντων του βασιλιά, γαιοκτήμονα, επιχειρηματία. Βασικά χαρακτηριστικά του καθολικού ελέγχου:

• Έμφαση στην προστασία από λάθη και απάτες.

• Σαφής τάση για έλεγχο του συνόλου των συναλλαγών και των περιουσιακών στοιχείων(καθολικός έλεγχος).

Δεύτερο στάδιο: έλεγχος συστημάτων – systems based auditing (αρχές 20ού αιώνα έως δεκαετία 1970). Με την αύξηση του μεγέθους των οικονομικών μονάδων που υπόκειντο σε έλεγχο μετά τη βιομηχανική επανάσταση, ο καθολικός έλεγχος κατέστη ασύμφορος ή πρακτικά αδύνατος. Βασικά χαρακτηριστικά του ελέγχου συστημάτων ήταν:

• Πρώιμη εισαγωγή της έννοιας του ελεγκτικού κινδύνου στην ελεγκτική πρακτική.

• Έμφαση στον έλεγχο των διαφόρων συστημάτων λειτουργίας της επιχείρησης, όπως το σύστημα καταχώρισης, επεξεργασίας, ταξινόμησης και ελέγχου λογιστικών πληροφοριών ή τα συστήματα προμηθειών, παραγωγής, πωλήσεων, μισθοδοσίας κ.λπ.

• Υποβιβασμός της προστασίας από απάτες και έμφαση στην επιβεβαίωση της ακρίβειας και της ορθότητας των λογιστικών δεδομένων των οικονομικών.

Τρίτο στάδιο: έλεγχος σφαλμάτων – substantive approaches (δεκαετία 1970 έως δεκαετία 1980). Η μετάβαση στον έλεγχο σφαλμάτων (λογιστικών γεγονότων) οφείλεται στις αδυναμίες του ελέγχου συστημάτων, όπως κακή ιεράρχηση

[3] Γρηγοράκος Γ. Θεόδωρος «Γενικές Αρχές Ελεγκτικής», Σώμα Ορκωτών Λογιστών 1989

προτεραιοτήτων, ελλιπής σύνδεση με καθαρά προδιαγεγραμμένους ελεγκτικούς σκοπούς και επανάληψη ελεγκτικών διαδικασιών. Ένας δεύτερος λόγος ήταν η σημαντική πίεση στις αμοιβές ελέγχου από αυξανόμενο ανταγωνισμό στην αγορά των ελεγκτικών υπηρεσιών και η ανάγκη μείωσης του κόστους ελέγχου. Βασικά χαρακτηριστικά του ελέγχου σφαλμάτων:

• Στροφή προς τη διενέργεια ελεγκτικών τεστ για σφάλματα σε επιμέρους λογαριασμούς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και υποχώρηση του ελέγχου συστημάτων, ο οποίος πάντως δεν εγκαταλείφθηκε ολοκληρωτικά.

• Στην περίοδο αυτή έγινε αποδεκτός ως κύριος ελεγκτικός σκοπός η έκφραση γνώμης σχετικά με την εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων (true and fair view), με υποχώρηση της αντίληψης περί ακρίβειας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων (true and correct view).

Τέταρτο στάδιο: το μοντέλο του ελεγκτικού κινδύνου – audit risk model (δεκαετία 1980 έως δεκαετία 1990). Η μετάβαση στο μοντέλο του ελεγκτικού κινδύνου είχε ως βασικά αίτια την εντονότερη πίεση στις αμοιβές ελέγχου λόγω αυξανόμενου ανταγωνισμού στην αγορά των ελεγκτικών υπηρεσιών καθώς και την ανάγκη προστασίας των ελεγκτών από αστικές ευθύνες για ελεγκτικά σκάνδαλα (audit scandals). Βασικό χαρακτηριστικό του μοντέλου του ελεγκτικού κινδύνου:

• Συστηματική ανάλυση και αξιολόγηση των κινδύνων για σημαντικά σφάλματα στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, κατά το σχεδιασμό των ελεγκτικών διαδικασιών.

Πέμπτο στάδιο: το μοντέλο του επιχειρηματικού κινδύνου – business risk approach (μέσα δεκαετίας 1990 έως σήμερα). Βασικό χαρακτηριστικό του μοντέλου του επιχειρηματικού κινδύνου:

• Ποιοτική κυρίως μεταβολή σε σχέση με το μοντέλο του ελεγκτικού κινδύνου, με περισσότερη έμφαση στη μελέτη του ευρύτερου περιβάλλοντος στο οποίο λειτουργεί η επιχείρηση και των στρατηγικών κινδύνων που επηρεάζουν την πορεία της.

1.4 Η Εξέλιξη του Θεσμού στην Ελλάδα

Η ιστορία του θεσμού του ελέγχου στην Ελλάδα είναι άμεσα συνδεδεμένη με το θεσμό των ανώνυμων εταιρειών, καθώς η αδυναμία διαχείρισης των Α.Ε. στις αρχές του 20ου αιώνα κατέστησε την κρατική παρέμβαση στη Λογιστική και στην Ελεγκτική, επιτακτική ανάγκη. Η πρώτη νομοθετική παρέμβαση ήταν αυτή του Ν.1348/1918 ο οποίος ουσιαστικά έφερε όλες τις ανώνυμες εταιρείες κάτω από στενή κρατική παρακολούθηση. Ο νόμος όμως ο οποίος εισήγαγε τις διατάξεις για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, τη διανομή κερδών και κυρίως τον ορισμό των εξωτερικών ελεγκτών είναι ο νόμος περί ανώνυμων εταιρειών, ο Ν.2190/1920. Ο συγκεκριμένος νόμος συμπεριέλαβε όλες τις βασικές διατάξεις του νόμου 1348/1918 και ρύθμισε επιπλέον μια σειρά θεμάτων, όπως η σύσταση μιας Α.Ε., η γενική συνέλευση των μετόχων η διοίκησή της, η σύνθεση του διοικητικού της συμβουλίου, κ.λπ.

Το άρθρο 36 του νόμου όρισε ότι ο ισολογισμός κάθε ανώνυμης εταιρείας. πρέπει να ελέγχεται από τουλάχιστον δύο ελεγκτές, διοριζόμενους από την ετήσια γενική συνέλευση των μετόχων, ενώ το άρθρο 37 έδωσε στους ελεγκτές το δικαίωμα πρόσβασης στα βιβλία των εταιρειών και απαίτησε την κατάρτιση έκθεσης ελέγχου στην ετήσια γενική συνέλευση. Οι αδυναμίες του νόμου σχετικά με το σαφή καθορισμό των προσόντων των ελεγκτών και ο έντονος οικογενειακός χαρακτήρας των εταιρειών είχε ως αποτέλεσμα να μην διενεργούνται ουσιαστικοί έλεγχοι. Η κατάσταση αυτή οδήγησε σε νέα κρατική παρέμβαση με το νόμο 5076/1931 επί Βενιζέλου πρωθυπουργού. Ο νόμος αυτός προέβλεπε τη δημιουργία του Σώματος Ορκωτών Λογιστών, οι ελεγκτές του οποίου θα απολάμβαναν δημόσιο κύρος και όλη η λειτουργία του θεσμού θα τελούσε υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας. Η γερμανική κατοχή και ο εμφύλιος πόλεμος που ακολούθησαν καθυστέρησαν τη διαδικασία ίδρυσης.

Η τελική απόφαση ελήφθη στις 21 Απριλίου 1955 με την οποία ψηφίστηκε στη Βουλή το Νομοθετικό Διάταγμα 3329/1955 με το οποίο γεννήθηκε το ελεγκτικό επάγγελμα στην Ελλάδα. Στο τέλος του έτους 1956 έγινε η επιλογή των πρώτων δέκα Ορκωτών Λογιστών, εννέα Βοηθών Ορκωτών Λογιστών και εννέα Δόκιμων.

1.5 Η Μετάβαση από το ΣΟΛ στο ΣΟΕΛ

Ο ιδρυτικός νόμος του ΣΟΛ προέβλεπε τη σταδιακή μετατροπή του ΣΟΛ σ' έναν αυτοδιοικούμενο οργανισμό, με τη συμμετοχή περισσοτέρων ορκωτών λογιστών στο Εποπτικό Συμβούλιο (ΕΣ). Επίσης, με το νόμο 4107/1960 προβλέφθηκε σαφώς η προοπτική απελευθέρωσης του επαγγέλματος με την παροχή δυνατότητας για δημιουργία ανεξάρτητων γραφείων ορκωτών λογιστών. Η οριστική όμως απελευθέρωση του ελεγκτικού επαγγέλματος θα έρθει τη δεκαετία του 1990 και συγκεκριμένα το Σεπτέμβριο του 1991 όταν ψηφίστηκε ο νόμος 1969/1991 ο οποίος προέβλεπε την κατάργηση του ΣΟΛ και την ίδρυση της επαγγελματικής οργάνωσης, του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (ΣΟΕΛ).

Τα βασικά χαρακτηριστικά των αλλαγών που επήλθαν στη δομή και την οργάνωση του ελληνικού ελεγκτικού επαγγέλματος ύστερα από έντονες αντιπαραθέσεις και αμφισβητήσεις είναι οι ακόλουθες:

- Οι μεγάλες ελεγκτικές εταιρείες πέτυχαν επαγγελματική αναγνώριση, δηλαδή το δικαίωμα να διενεργούν τους υποχρεωτικούς εκ του νόμου τακτικούς ελέγχους των επιχειρήσεων.
- Όλοι οι αναγνωρισμένοι ελεγκτές είναι μέλη μιας επαγγελματικής ένωσης, του ΣΟΕΛ και μπορούν να παρέχουν ελεγκτικό έργο, είτε ατομικά, ως φυσικά πρόσωπα ή, όπως είναι ο κανόνας, οργανωμένοι σε ελεγκτικές εταιρείες ή κοινοπραξίες.
- Η αμοιβή του ελέγχου ουσιαστικά προσδιορίζεται με συμφωνία ελεγκτή και ελεγχόμενου, αν και ο νόμος προβλέπει την υποβολή προσφορών και τυπικά απαγορεύει τη διαπραγμάτευση.
- Οι ελεγχόμενες επιχειρήσει έχουν πλήρη ελευθερία στην επιλογή του ορκωτού ελεγκτή.

1.6 Αρχές της Ελεγκτικής

Οι αρχές και οι κανόνες της Ελεγκτικής διαμορφώνονται από τη μακροχρόνια εφαρμογή του ελέγχου και από τα ελεγκτικά πρότυπα. Τα ελεγκτικά πρότυπα καθοδηγούν τους ελεγκτές στο έργο τους και συνιστούν το μέτρο της εκτιμήσεως της εργασίας των. Η ευθύνη του Ελεγκτή δεν περιορίζεται μόνο στην ικανοποίηση των συμφερόντων του πελάτη αλλά σχετίζεται άμεσα με την αποδοχή, ότι ενεργεί υπέρ του δημοσίου συμφέροντος.

Τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα (Δ.Ε.Π.)

Η Διεθνής Ομοσπονδία Λογιστών, International Federation of Accountants (IFAC) είχε ως απώτερο σκοπό κατά την ίδρυσή της, την «ανάπτυξη και βελτίωση ενός συντονισμένου παγκόσμιου λογιστικού επαγγέλματος με ομοιόμορφα πρότυπα[4]». Επειδή τα εθνικά πρότυπα ελέγχου και συναφών υπηρεσιών που εκδίδονται σε διαφορετικές χώρες διαφέρουν ως προς τη μορφή και το περιεχόμενο υπάρχει η Επιτροπή Διεθνούς Ελεγκτικής Πρακτικής (IAPC) η οποία είναι μία μόνιμη επιτροπή της IFAC και εκδίδει σχέδιο κατευθυντήριων οδηγιών σε θέματα ελεγκτικής και συναφών εργασιών. Η IAPC λαμβάνει γνώση όλα τα εθνικά πρότυπα Ελέγχου και υπό το πρίσμα παρόμοιας γνώσης εκδίδει τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΕΠ).Τα ΔΕΠ εφαρμόζονται στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων και περιέχουν βασικές αρχές και ουσιαστικές διαδικασίες με μορφή επεξηγηματικού υλικού.

Οι χώρες-μέλη της IFAC μπορούν να επιλέξουν ως εθνικά πρότυπα τα Διεθνή Πρότυπα Ελεγκτικής.

1.7 Τα ελληνικά ελεγκτικά πρότυπα (Ε.Ε.Π.)

Από της ιδρύσεως του, το Σώμα Ορκωτών Λογιστών απέκτησε τα δικά του επαγγελματικά και ελεγκτικά πρότυπα, ενώ η Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ) με την απόφαση 483/2004 εξέδωσε τα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα (Ε.Ε.Π.). Τα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα όπως επιτάσσει η ελληνική νομοθεσία

[4] Λουμιώτης Ι. Βασίλειος – Τζίφας Ν. Βασίλειος, «Βασικές οδηγίες εφαρμογής Διεθνών Προτύπων Ελέγχου», Σώμα Ορκωτών Λογιστών 2012

έχουν διαμορφωθεί στα πλαίσια που προδιαγράφονται από τα Διεθνή Πρότυπα της IFAC.

Τα Ε.Ε.Π. ίσχυσαν μέχρι την 23.10.2012 όπου δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ η απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών για την έγκριση και ισχύ των Δ.Ε.Π. σε μετάφραση στην ελληνική γλώσσα. Με το Ν.3696/2008 εναρμονίσθηκε το νομικό πλαίσιο που σχετίζεται με το επάγγελμα των Ορκωτών Λογιστών με την οδηγία 2006/43 ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 17.5.2006.

Σύμφωνα με το Ν. 3696/2008 και συγκεκριμένα το άρθρο 24 περί Ελεγκτικών Προτύπων αναφέρεται ότι οι υποχρεωτικοί έλεγχοι διενεργούνται, ανάλογα με τη φύση τους, σύμφωνα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα και συγκεκριμένα με:

- Τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα (International Standards on Auditing)
- Τα Διεθνή Πρότυπα Επισκόπησης (International Standards on Review Engagements)
- Τα Διεθνή Πρότυπα Συναφών Εργασιών (International Standards on Related Services)

Επιπροσθέτως το 2010 τα Διεθνή Πρότυπα Δικλίδων Ποιότητας που εκδόθηκαν το 2009 από το Διεθνές Συμβούλιο Προτύπων Ελέγχου και Διασφάλισης (International Auditing and Assurance Standards Board–IAASB) μεταφράστηκαν στην ελληνική γλώσσα από το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (ΣΟΕΛ) ύστερα από εξουσιοδότηση της ΕΛΤΕ με αποτέλεσμα τη δημιουργία εγχειρίδιου με την έγκριση της IFAC. Εν συνεχεία, με απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών δημοσιεύεται στο ΦΕΚ η «Έγκριση και ισχύς των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων σε μετάφραση στην ελληνική γλώσσα.»

1.8 Σκοπός του Ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων

Ο σκοπός του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων είναι η διατύπωση γνώμης σχετικά με την ορθότητα και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, που έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, είτε σύμφωνα με τα Λογιστικά Πρότυπα που έχουν υιοθετηθεί από την ελληνική νομοθεσία. Για τη διαμόρφωση της ελεγκτικής γνώμης ο ελεγκτής πρέπει να

αποκτήσει τα κατάλληλα, επαρκή ελεγκτικά στοιχεία τα οποία εξασφαλίζουν την εξαγωγή συμπεράσματος πάνω στο θα βασιστεί η γνώμη του.

Νόμιμος Ελεγκτής είναι το φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει λάβει την άδεια να διενεργεί υποχρεωτικούς ελέγχους από την Ε.Λ.Τ.Ε. σύμφωνα με τον Ν.3693/2008.

Ελεγκτικό γραφείο είναι το νομικό πρόσωπο το οποίο έχει λάβει την άδεια να διενεργεί υποχρεωτικούς ελέγχους από την Ε.Λ.Τ.Ε. ανεξάρτητα από τη νομική μορφή

Για τη χορήγηση επαγγελματικής άδειας στους νόμιμους ελεγκτές πρέπει να συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

- Ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης η οποία είναι διάρκειας τουλάχιστον εφόσον είναι πτυχιούχοι ΑΕΙ ή ΤΕΙ. Η πρακτική άσκηση περιλαμβάνει τη συμμετοχή ασκούμενων σε υποχρεωτικούς ελέγχους.
- Απόκτηση θεωρητικών γνώσεων σε γνωστικά αντικείμενα με την επιτυχία του υποψήφιου στις επαγγελματικές εξετάσεις.

Οι Νόμιμοι Ελεγκτές δεν πρέπει να συνδέονται με οποιαδήποτε υπαλληλική ή άλλη σχέση εξάρτησης με την ελεγχόμενη εταιρεία ή θυγατρικής αυτής. Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής πρέπει να διαθέτει άρτια επιστημονική κατάρτιση σε επιστήμες όπως η Λογιστική, η Ελεγκτική, η Κοστολόγηση και στα Δίκαια (εμπορικό, φορολογικό, εργατικό, αστικό) και να διακρίνεται για την ανεξαρτησία του, το κύρος, την εχεμύθεια και την αμεροληψία του. Η ανεξαρτησία τους σχετίζεται με το ασυμβίβαστο του λειτουργήματος του Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή με οποιαδήποτε έμμισθη ή άμισθη υπηρεσία με την ελεγχόμενη εταιρεία, καθώς και με την ανεξαρτησία της συνειδήσεως του ελεγκτή όπου κατά την εκτέλεση του ελέγχου απαγορεύεται η κάθε παρέμβαση. Ο Ελεγκτής εμπεριέχεται στα τρία θεσμικά όργανα της λειτουργίας των Ανώνυμων Εταιρειών, τα οποία είναι η Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο και ο Ελεγκτής.

1.9 Οντότητες που υπόκεινται σε έλεγχο

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4336/2015 (άρθρο 2, παράγραφος Α. υπό-παράγραφος Α.1) από την 1η Ιανουαρίου 2016 και μετά υπάγονται σε υποχρεωτικό έλεγχο από έναν ή περισσότερους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις των εξής οντοτήτων:

- Ανώνυμες Εταιρείες
- Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης
- Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες
- Ετερόρρυθμες κατά μετοχές Εταιρείες
- Τα νομικά πρόσωπα που έχουν τη μορφή της ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας, όταν όλοι οι άμεσοι ή έμμεσοι εταίροι των προσώπων αυτών έχουν περιορισμένη ευθύνη λόγω του ότι είναι ανώνυμες εταιρείες, ή εταιρείες περιορισμένης ευθύνης ή ετερόρρυθμες κατά μετοχές εταιρείες ή ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες.

Πιο συγκεκριμένα σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ν.4308/2014) οι οντότητες, οι οποίες υπάγονται σε υποχρεωτικό έλεγχο, κατατάσσονται με βάση το μέγεθός τους σε μικρές, μεσαίες και μεγάλες οντότητες:

Μικρές οντότητες

Μικρές οντότητες είναι οι οντότητες οι οποίες δεν είναι πολύ μικρές οντότητες και κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους δεν υπερβαίνουν τα όρια δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια:

1. Σύνολο ενεργητικού: 4.000.000 ευρώ.
2. Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: 8.000.000 ευρώ.
3. Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της 50 άτομα

Μεσαίες οντότητες

Μεσαίες οντότητες είναι οι οντότητες οι οποίες δεν είναι πολύ μικρές ή μικρές οντότητες και οι οποίες κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους δεν υπερβαίνουν τα όρια δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια:

1. Σύνολο ενεργητικού: 20.000.000 ευρώ.
2. Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: 40.000.000 ευρώ.
3. Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της 250 άτομα

Μεγάλες οντότητες

Μεγάλες οντότητες είναι οι οντότητες οι οποίες κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού τους υπερβαίνουν τα όρια δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια:

1. Σύνολο ενεργητικού: 20.000.000 ευρώ.
2. Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: 40.000.000 ευρώ.
3. Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της 250 άτομα

Επιπροσθέτως σε υποχρεωτικό έλεγχο από έναν ή περισσότερους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες υπάγονται οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις που συντάσσουν οι όμιλοι οι οποίοι βάσει της παρ. 3 του άρθρου 31 του ν. 4308/2014 χαρακτηρίζονται ως «μεγάλοι».

Μεγάλοι όμιλοι

Μεγάλοι όμιλοι είναι οι όμιλοι που αποτελούνται από μία μητρική και θυγατρικές οντότητες προς υπαγωγή σε ενοποίηση, οι οποίοι σε ενοποιημένη βάση κατά την ημερομηνία του ισολογισμού της μητρικής οντότητας υπερβαίνουν τα όρια τουλάχιστον δύο από τα ακόλουθα τρία κριτήρια:

1. Σύνολο ενεργητικού: 20.000.000 ευρώ.
2. Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: 40.000.000 ευρώ.
3. Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της 250 άτομα

Τα συγκεκριμένα όρια ισχύουν μετά την αφαίρεση των ενδοεταιρικών συναλλαγών. Χωρίς την απαλοιφή των ενδοεταιρικών συναλλαγών τα ανωτέρα όρια αυξάνονται κατά 20%.

Τέλος σε υποχρεωτικό έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεών τους, υπάγονται οι οντότητες οι οποίες χαρακτηρίζονται ως δημοσίου ενδιαφέροντος (συμφέροντος), καθώς και οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις που συντάσσουν οι όμιλοι ανεξαρτήτως μεγέθους, όταν οι όμιλοι αυτοί χαρακτηρίζονται ως δημοσίου ενδιαφέροντος.

1.10 Το Νομικό Πλαίσιο της Ελεγκτικής

Η Ελεγκτική, όπως έχει αναφερθεί, δεν περιορίζεται μόνο στην έκφραση γνώμης σχετικά με την εύλογη και ορθή παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών, αλλά κατά κύριο λόγο οι Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές ασκούν δημόσιο λειτούργημα. Για το λόγο αυτό, ο συγκεκριμένος επιστημονικός κλάδος είναι αναγκαίο να διέπεται από ένα σύνολο νόμων και αρχών που να εξασφαλίζουν την ποιότητα των πληροφοριών οι οποίες δημοσιεύονται κατά τη διάρκεια του ελέγχου.

Ειδικότερα οι Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές, κατά την άσκηση των ελεγκτικών τους αρμοδιοτήτων έχουν ως ρυθμιστή των βασικών παραμέτρων του ελεγκτικού επαγγέλματος το Ν.3693/2008 ο οποίος σήμερα έχει αντικατασταθεί σχεδόν πλήρως από τον Ν.444/2017. Ο συγκεκριμένος νόμος έχει καθιερώσει την ύπαρξη εποπτικής αρχής, τη διενέργεια ποιοτικών ελέγχων, την επιβολή πειθαρχικών κυρώσεων τα οποία αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας των ελεγκτών.

Τη βάση του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα αποτελούν τα άρθρα 36 και 37 του Ν. 2190/1920. Συγκεκριμένα με το Ν. 2190/1920, άρθρο 36, παρ.6,η οποία χαρακτηριστικά αναφέρει "προκειμένου να ληφθεί έγκυρη απόφαση από τη Γενική Συνέλευση σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς (ετήσιες οικονομικές καταστάσεις), αυτές θα πρέπει να έχουν ελεγχθεί προηγουμένως από δύο τουλάχιστον ελεγκτές".

Επίσης άλλος σημαντικός νόμος είναι ο Ν.1969/1991 ο οποίος είναι και ο ιδρυτικός νόμος του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών και μεταξύ των άλλων ορίζει υποχρεωτικοί έλεγχοι των οικονομικών μονάδων θα πραγματοποιούνται πλέον

από άτομα τα οποία θα είναι άρτια καταρτισμένα και είναι εγγεγραμμένοι σε ειδικό μητρώο το ΣΟΕΛ. Τέλος αναφέρει ότι η σύσταση Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών θα πραγματοποιηθεί με Προεδρικό Διάταγμα και συγκεκριμένα το 226/1992.

Το Προεδρικό Διάταγμα 226/1992 καθορίζει ότι η διενέργεια του ελέγχου θα αποτελείται από την εξέταση των τηρούμενων βιβλίων και νόμιμων δικαιολογητικών και παραστατικών καθώς και τη διακρίβωση ότι οι ελεγχθείσες οικονομικές καταστάσεις εμφανίζουν την οικονομική θέση με «ακριβοδίκαιο τρόπο» από Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές.

1.11 Διάκριση των Ελέγχων

Τα είδη των ελέγχων είναι πολυάριθμα και κατηγοριοποιούνται ανάλογα με το περιεχόμενό τους,[5] το σκοπό τους, τη διάρκειά τους καθώς και τα πρόσωπο που τα διενεργεί. Γενικότερα δύο είναι οι παράγοντες οι οποίοι καθορίζουν το είδος των ελέγχων, ο ενδιαφερόμενος για το αποτέλεσμα του ελέγχου και το αντικείμενο του ελέγχου. Οι έλεγχοι με βάση διάκρισης το αντικείμενο του ελέγχου μπορούν να ταξινομηθούν στις ακόλουθες κατηγορίες[6]:

1. Έλεγχοι Οικονομικών Καταστάσεων
2. Έλεγχοι Συμμόρφωσης
3. Έλεγχοι Διοίκησης
4. Λειτουργικοί Έλεγχοι
5. Έλεγχοι Οικονομικού Εγκλήματος
6. Έλεγχοι Κοινωνικής Ευθύνης
7. Ειδικοί Έλεγχοι

[5] Αληφαντής ΣΤ. Γεώργιος, «Ελεγκτική βάσει των διεθνών προτύπου ελέγχου και των ελληνικών λογιστικών προτύπων», Εκδόσεις Διπλογραφία 2016

[6] Καζαντζής Ι. Χρήστος, «Ελεγκτική και Εσωτερικός Έλεγχος: μια συστηματική προσέγγιση εννοιών, αρχών, και προτύπων», Εκδόσεις Business Plus 2011

Ενώ οι έλεγχοι με βάση διάκρισης τον ενδιαφερόμενο για το αποτέλεσμα του ελέγχου μπορούν να ταξινομηθούν στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Εάν ο ενδιαφερόμενος για το αποτέλεσμα του ελέγχου είναι το Υπουργείο Οικονομικών τότε ο έλεγχος μπορεί να χαρακτηρισθεί ως φορολογικός. Σκοπός του φορολογικού ελέγχου είναι η διαπίστωση ότι η ελεγχόμενη οντότητα τήρησε ορθά τις διατάξεις της νομοθεσίας που σχετίζονται με υποχρεώσεις όπως φόροι, τέλη, κρατήσεις δικαιώματα, χαρτόσημο.
- Εάν ο ενδιαφερόμενος για το αποτέλεσμα του ελέγχου είναι το Υπουργείο Ανάπτυξης ή κάποιος μελλοντικός επενδυτής ο έλεγχος μπορεί να είναι κοστολογικός για τα παρεχόμενα προϊόντα ή υπηρεσίες.

Στο σημείο αυτό είναι αναγκαίο να γίνει σαφής και κατανοητή η διάκριση μεταξύ εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου καθώς και των προσώπων που διενεργούν τον καθένα.

Εσωτερικός Έλεγχος

Ο Εσωτερικός Έλεγχος διενεργείται από τους εσωτερικούς ελεγκτές οι οποίοι είναι εξειδικευμένοι υπάλληλοι της επιχείρησης και αναφέρονται απευθείας στη διοίκηση αυτής. Ως στελέχη της εταιρείας το έργο τους έχει σκοπό το δειγματοληπτικό έλεγχο το σύστημα των εσωτερικών διαδικασιών και λειτουργιών, την αξιολόγηση αυτών και τέλος την ενημέρωση της διοίκησης σχετικά με τα αποτελέσματα του ελέγχου. Πιο συγκεκριμένα, ο εσωτερικός έλεγχος αποτελεί βασικό συστατικό της λογιστικής οργάνωσης της επιχείρησης. Παράγοντες όπως το μέγεθος και η πολύπλοκη διάρθρωση των επιχειρήσεων εντείνει την ανάγκη του εσωτερικού ελέγχου.

Οι λογιστικές εγγραφές πρέπει να ελέγχονται καθημερινά ώστε να εξασφαλίζονται:

- Οι αριθμητικές συμφωνίες των λογιστικών εγγραφών,
- Η γνησιότητα και η ορθή χρησιμοποίηση των δικαιολογητικών και των παραστατικών,
- Η ύπαρξη της περιουσίας της επιχείρησης με την πραγματοποίηση απογραφών,
- Η ασφάλιση της περιουσίας κατά των διάφορων κινδύνων,
- Συμμόρφωση με πολιτικές, διαδικασίες, νόμους και κανονισμούς,

- Επίτευξη συγκεκριμένων στόχων για λειτουργίες της επιχείρησης,

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μεγάλη ζήτηση των υπηρεσιών του εσωτερικού[7] ελέγχου από τις οικονομικές μονάδες όλων των τομέων της οικονομίας. Στην Ελλάδα τα καθ' ύλη αρμόδια της Ελληνικής Κεφαλαιαγοράς απαιτούσαν και απαιτούν από τις επιχειρήσεις, που επιθυμούν την εισαγωγή των μετοχών τους στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, να διαθέτουν αποτελεσματικό εσωτερικό έλεγχο. Ειδικότερα η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς με τις Αποφάσεις 5/204/14.11.2000 Φ.Ε.Κ. 1487/ Β/16.12.200, Φ.Ε.Κ. 110 Α/17.5.2002) υποχρέωσε τις εισηγμένες στο Χ.Α.Α. εταιρείες να έχουν ξεχωριστό τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου. Ενώ με την απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών 1477/7.6.85. ιδρύθηκε και λειτουργεί το «Ελληνικό Ινστιτούτο Ελεγκτών», το οποίο αποτελεί το συλλογικό επαγγελματικό όργανο των Εσωτερικών Ελεγκτών.

Η σωστή οργάνωση και λειτουργεία του συστήματος του Εσωτερικού Ελέγχου των επιχειρήσεων[8] βοηθά στη βελτίωση της ποιότητας του εξωτερικού ελέγχου και διευκολύνει την αποτελεσματική επισκόπηση και αξιολόγηση των αποκτηθέντων ελεγκτικών τεκμηρίων, καθώς και των εξαχθέντων συμπερασμάτων πριν από την ολοκλήρωση της έκθεσης του εξωτερικού ελέγχου.

Εξωτερικός Έλεγχος

Ο Εξωτερικός Έλεγχος ανατίθεται σε ειδικούς επαγγελματίες και αποσκοπεί στην πιστοποίηση της ορθής απεικόνισης της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης βάσει των διατάξεων της ελληνικής εταιρικής νομοθεσίας. Οι ειδικοί επαγγελματίες στους οποίους έχει να ανατεθεί ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων είναι οι Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές.

Οι οικονομικές καταστάσεις από την άλλη πλευρά, καταρτίζονται και παρουσιάζονται σε ετήσια βάση και απευθύνονται στις πληροφοριακές ανάγκες

[7] Καζαντζής Ι. Χρήστος, «Ελεγκτική και Εσωτερικός Έλεγχος: μια συστηματική προσέγγιση εννοιών, αρχών, και προτύπων», Εκδόσεις Business Plus 2011

[8] International Standards on Auditing 220, ISA International Standards on Auditing, Hanie Van Greuning (a practical guide)

μεγάλου αριθμού χρηστών. Οι οικονομικές καταστάσεις για να θεωρηθούν αξιόπιστες ως πηγή πληροφόρησης πρέπει να συντάσσονται σύμφωνα με:

- Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα
- Τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ν.4308/2014)
- Οποιοδήποτε άλλο έγκαιρο και συνοπτικό πλαίσιο οικονομικής έκθεσης το οποίο εξατομικεύεται στις οικονομικές καταστάσεις.

Τακτικός Έλεγχος

Ο εμπορικός νόμος διακρίνει τους ελέγχους των ανώνυμων εταιρειών και των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης σε τακτικούς και σε έκτακτους. Όσον αφορά τους τακτικούς ελέγχους των ανώνυμων εταιρειών, των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης και των υπόλοιπων νομικών προσώπων στις περιπτώσεις, που απαιτεί η νομοθεσία να είναι υποχρεωτικοί, αυτοί κατηγοριοποιούνται σε γενικούς, κατασταλτικούς και περιοδικούς.

1.12 Δικαιώματα και υποχρεώσεις του Ελεγκτή

Το άρθρο 1 παρ.4 Ν.4336/2014 αναφέρει ρητά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών και συγκεκριμένα τονίζεται ότι:

- Ο Ελεγκτής οφείλει να έχει την πλήρη παρακολούθηση της λογιστικής και διαχειριστικής κατάστασης της οντότητας κατά τη διάρκεια της ελεγχόμενης χρήσης.
- Έχει το δικαίωμα να λαμβάνει γνώση και να έχει στην κατοχή όλα τα λογιστικά και εταιρικά βιβλία και αρχεία της ελεγχόμενης οντότητας.
- Έχει τη βασική υποχρέωση να παρίσταται στη Γενική Συνέλευση των μετόχων και να υποβάλλει το πιστοποιητικό ελέγχου το οποίο εμπεριέχει το αποτέλεσμα της ελεγκτικής διαδικασίας καθώς και τη γνώμη του Ελεγκτή σχετικά με την «ακριβοδίκαιη» παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων. Παράλληλα υποχρεούται να πληροφορήσει λεπτομερώς τους μετόχους σχετικά με τον έλεγχο που διενήργησε.

- Έχει το δικαίωμα να ζητήσει τη σύγκλιση έκτακτης γενικής συνέλευσης σε περίπτωση που το θεωρήσει αναγκαίο, ύστερα από αίτησή του στο αρμόδιο διοικητικό όργανο της ελεγχόμενης οντότητας.

1.13 Στάδια Τακτικού Ελέγχου

Για την υπογραφή και τη σύνταξη της έκθεσης ελέγχου (τελευταίο στάδιο του ελέγχου), από τον ελεγκτή πρέπει να πραγματοποιηθούν τις περισσότερες φορές, τρεις φάσεις ελέγχου οι οποίες θα αναλυθούν συνοπτικά:

- Προκαταρκτική εργασία
- Ενδιάμεσος έλεγχος
- Τελικός έλεγχος

Προκαταρκτική εργασία

Ο ελεγκτής κατά τη διενέργεια της προκαταρκτικής εργασίας πρέπει να αποκτήσει γνώσεις και να κατανοήσει πλήρως την επιχειρηματική δραστηριότητα της ελεγχόμενης οντότητας. Σε αυτή τη φάση ο ελεγκτής πρέπει να σχεδιάσει τον έλεγχο με αποτελεσματικό τρόπο έτσι ώστε να μπορεί να εντοπίσει τα γεγονότα και τις συναλλαγές, οι οποίες κατά την κρίση του ενδέχεται να έχουν ουσιώδη επίδραση επί των οικονομικών καταστάσεων ή στην έκθεση ελέγχου. Η απόκτηση πρακτικών διοικητικού συμβουλίου και γενικής συνέλευσης, αντίγραφων του καταστατικού, κρίνεται απαραίτητη για την κατανόηση της σύνθεσης του μετοχικού κεφαλαίου της οντότητας και τη φύση της επιχειρηματικότητάς της.

Ενδιάμεσος έλεγχος

Οι διαχειριστικές χρήσεις των περισσότερων ελληνικών ανώνυμων εταιρειών και Ε.Π.Ε. συμπίπτουν με το ημερολογιακό έτος καθώς κλείνουν την 30ή Ιουνίου ή την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους. Το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την έγκριση των οικονομικών καταστάσεων από τη διοίκηση της ελεγχόμενης εταιρείας και την υποχρέωση δημοσίευσης αυτών είναι αρκετά περιορισμένο και υποχρεώνει τον ελεγκτή να καταβάλλει μεγάλη προσπάθεια για την περάτωση του ελέγχου. Το περιορισμένο χρονικό διάστημα δεν εξασφαλίζει σε καμία περίπτωση την αρτιότητα

και πληρότητα του ελέγχου. Για το λόγο αυτό είναι σκόπιμο, ο ελεγκτής να διενεργεί το μεγαλύτερο μέρος των διαδικασιών του ελέγχου κατά τη διάρκεια της ελεγχόμενης διαχειριστικής χρήσης. Οι προκύπτουσες ωφέλειες από τη διενέργεια του ενδιάμεσου ελέγχου είναι οι ακόλουθες:

- Αύξηση των πιθανοτήτων για την έγκαιρη αποκάλυψη λαθών και ταχύτερη ολοκλήρωση του ελέγχου,
- Ομαλή διεξαγωγή της εργασίας του ελεγκτή και περιορισμός της πίεσης κατά την άσκηση των ελεγκτικών διαδικασιών,
- Αποστολή επιστολών προς επιβεβαίωση των εμφανιζόμενων στα βιβλία της ελεγχόμενης επιχείρησης υπολοίπων και συγκεκριμένα υπόλοιπα τραπεζών, πελατών, προμηθευτών, λοιπών χρεωστών και πιστωτών,
- Καταμέτρηση διάφορων αξιών της ελεγχόμενης επιχείρησης όπως μετρητά, επιταγές και άλλα αξιόγραφα.

Τελικός έλεγχος

Η επαλήθευση των συναλλαγών της χρήσεως και των υπολοίπων των λογαριασμών του ενεργητικού και παθητικού, αποτελεί το σημαντικότερο και μεγαλύτερο μέρος του τελικού ελέγχου. Επιπλέον ο ελεγκτής πρέπει να επαληθεύσει όλες τις εκτιμήσεις της ελεγχόμενης οντότητας σχετικά με τη σύνταξη και την απεικόνιση των οικονομικών καταστάσεων και η απεικόνιση αυτή να έχει πραγματοποιηθεί βάσει των διατάξεων της εκάστοτε νομοθεσίας. Η διερεύνηση των συναλλαγών που πραγματοποιήθηκαν με την ημερομηνία του ισολογισμού καθώς και των μεταγενέστερων γεγονότων τα οποία πιθανό να έχουν επίδραση στις συνταχθείσες οικονομικές καταστάσεις πραγματοποιούνται στον τελικό έλεγχο. Τέλος ο ελεγκτής προβαίνει σε μια γενική ανασκόπηση του ενδιάμεσου και τελικού ελέγχου.

Η έκταση του σχεδιασμού του ελέγχου θα ποικίλει ανάλογα με το μέγεθος και την πολυπλοκότητα της ελεγχόμενης οντότητας καθώς και την εμπειρία και τη γνώση του ελεγκτή με την επιχειρηματική δραστηριότητα της οντότητας.

1.14 Συναφείς υπηρεσίες που προσφέρουν οι Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές

Εκτός από τη βασική ελεγκτική διαδικασία που είναι η διενέργεια του τακτικού ελέγχου των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, οι Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές είναι σε θέση να προσφέρουν και μια πληθώρα άλλων υπηρεσιών οι οποίες να αναφέρονται συνοπτικά:

- Υπηρεσίες διασφάλισης όπως due-diligence (μελέτη δέουσας επιμέλειας), αποτιμήσεις, έλεγχος ιστορικών χρηματοοικονομικών πληροφοριών,
- Φορολογικές υπηρεσίες όπως η σύνταξη και η υπογραφή φορολογικού πιστοποιητικού και η προετοιμασία φορολογικών δηλώσεων,
- Χρηματοοικονομικές συμβουλευτικές υπηρεσίες καθώς και συμβουλές διοίκησης, διαχειριστικής και οργανωτικής φύσεως,
- Συγγενείς υπηρεσίες όπως προσυμφωνημένες διαδικασίες και συντακτικές υπηρεσίες.

1.15 Πιστοποιητικό Ελέγχου

Το τελευταίο στάδιο του τελικού ελέγχου είναι η σύνταξη και η υπογραφή του πιστοποιητικού ελέγχου από τον εξωτερικό ελεγκτή που διενήργησε τον έλεγχο. Το πιστοποιητικό αυτό συντάσσεται σύμφωνα με το άρθρο 37 του Ν. 2190/1920 και υποβάλλεται στην τακτική γενική συνέλευση των μετόχων και στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Δημοσιεύεται υποχρεωτικά με τις οικονομικές καταστάσεις της κλειόμενης χρήσης της ελεγχόμενης οντότητας ενώ αντίγραφο αυτού πρέπει να υποβάλλεται στο Εποπτικό Συμβούλιο του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών.

Στο πιστοποιητικό ελέγχου πρέπει να αναγράφονται τα ακόλουθα:

- Η γνώμη του Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή σχετικά με την «ακριβοδίκαιη» παρουσίαση και την αξιοπιστία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων,
- Η ευθύνη της διοίκησης για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων η οποία θα έχει επιτευχθεί από τη σωστή λειτουργία των εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας,

- Η ευθύνη του Ελεγκτή σχετικά με την επαρκή απόκτηση των ελεγκτικών τεκμηρίων και εξέταση των εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας της ελεγχόμενης οντότητας έτσι ώστε οι γνωστοποιήσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων να είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια,
- Οι ελεγκτικές διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του Ελεγκτή και έχουν σκοπό την εκτίμηση του ελεγκτικού κινδύνου,
- Η έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων η οποία αφορά την ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης[9].

Οι τύποι εκθέσεων του Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή είναι οι εξής:

1. Γνώμη χωρίς επιφύλαξη
2. Γνώμη χωρίς επιφύλαξη - Με Έμφαση Θέματος/Θεμάτων ή/και Με Άλλο/Άλλα Θέμα/ Θέματα
3. Γνώμη με επιφύλαξη
4. Γνώμη με επιφύλαξη - Με Έμφαση Θέματος/Θεμάτων ή/και Με Άλλο/Άλλα Θέμα/ Θέματα
5. Αδυναμία έκφρασης γνώμης
6. Αρνητική γνώμη

Σύμφωνα με το άρθρο 43α παράγρ. 4του Ν. 2190/1920 η έκθεση των ελεγκτών οφείλει να αναφέρει εάν το Προσάρτημα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων περιλαμβάνει τις πληροφορίες που αναφέρει η παράγραφος 1 του ίδιου άρθρου και αν έγινε επαλήθευση της συμφωνίας του περιεχομένου της έκθεσης διαχείρισης του διοικητικού συμβουλίου με τις αντίστοιχες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Ενώ το 43β παράγρ. 2 του ίδιου νόμου επιβάλει σχετικά με τους τύπους εκθέσεων που αφορούν τη γνώμη με επιφύλαξη και την αρνητική γνώμη τα εξής:

«Αν οι ελεγκτές έχουν παρατηρήσεις ή αρνούνται την έκφραση γνώμης, τότε το γεγονός αυτό πρέπει να αναφέρεται και να αιτιολογείται στις δημοσιευμένες

[9] Σημ. Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει(ή δεν παρέχει) τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του Κωδ. Ν. 2190/1920.

οικονομικές καταστάσεις, εκτός εάν αυτό προκύπτει από το δημοσιευμένο σχετικό πιστοποιητικό ελέγχου.»

Το περιεχόμενο της έκθεσης του Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή προσαρμόζεται ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της ελεγχόμενης οντότητας και ανάλογα με το λογιστικό πλαίσιο που εφαρμόζεται κάθε φορά. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι εκθέσεις ελέγχου να κατηγοριοποιούνται με βάση των κριτηρίων που παρατίθενται παρακάτω:

- Έκθεση για μη εισηγμένη εταιρεία και όμιλο που εφαρμόζουν ΔΠΧΑ,
- Έκθεση για μη εισηγμένη εταιρεία και όμιλο που εφαρμόζουν ΕΛΠ,
- Έκθεση για εισηγμένη εταιρεία και όμιλο.

Στη συνέχεια θα γίνει παράθεση ενός υποδείγματος έκθεσης Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή για εισηγμένη εταιρεία με γνώμη χωρίς επιφύλαξη:

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας ΑΒΓ[10] …

Έκθεση Ελέγχου επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας ΑΒΓ, οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης (ή τον ισολογισμό) της 31ης Δεκεμβρίου 201Χ, τις καταστάσεις συνολικού εισοδήματος (ή αποτελεσμάτων χρήσεως και συνολικού εισοδήματος), μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου, πού έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία (ΦΕΚ/Β΄/2848/23.10.2012). Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά

[10] www.soel.gr/

τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλόλητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Εταιρείας ΑΒΓ κατά την 31η Δεκεμβρίου 201Χ, τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου [και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή (εφόσον πρόκειται για εταιρεία δημοσίου ενδιαφέροντος)], κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει(ή δεν παρέχει) τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του Κωδ. Ν. 2190/1920. [Αυτή η παράγραφος (α) αφορά μόνο τις εταιρείες δημοσίου ενδιαφέροντος]

β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί(ή δεν έχει καταρτισθεί) σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του άρθρου 43α [και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 43ββ (εφόσον

πρόκειται για εταιρεία δημοσίου ενδιαφέροντος)] του Κωδ. Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί (ή δεν αντιστοιχεί) με τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την XX/XX/201X.

γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Εταιρεία ΑΒΓ Α.Ε. και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Έδρα του ελεγκτή [πόλη], [ημερομηνία]

[Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής]

Αρ. Μ. ΣΟΕΛ:

[Ελεγκτική Εταιρεία]

[Διεύθυνση]

[Αρ. Μ. ΣΟΕΛ Εταιρείας]

1.16 Η αμοιβή των ελεγκτών

Οι Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές αμείβονται από την ελεγχόμενη οντότητα κατόπιν εγκρίσεως της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων που του εκλέγει υπεύθυνους για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων. Η απόφαση αρ. Κ2-14054/ΦΕΚ 76/1-2-2000 ορίζει ότι τα ελάχιστα όρια αμοιβής για τον καθένα από τους ελεγκτές των Α.Ε. έχουν ως εξής:

- ποσοστό 0,40‰ επί του κύκλου εργασιών και μέχρι το ποσό των 586.940,00€
- ποσοστό 0,30‰ επί του κύκλου εργασιών και για το ποσό από 586.941,00€ μέχρι 880.410,00€
- ποσοστό 0,25‰ επί του κύκλου εργασιών για το ποσό από 880.411,00€ μέχρι 1.760.821,00€
- ποσοστό 0,20‰ επί του κύκλου εργασιών για το ποσό πέραν των 1.760.822,00€

Η αμοιβή για κάθε έναν από τους ελεγκτές δεν μπορεί να είναι κατώτερη του ποσού των 147,00 €.

Εκτός των ανωτέρω ορίων, παράγοντες όπως οι απαιτούμενες για την πραγματοποίηση ενός συγκεκριμένου ελέγχου, το μέγεθος της ελεγχόμενης οντότητας καθώς και της ελεγκτικής εταιρείας επηρεάζουν σημαντικά την αμοιβή των ελεγκτών.

Η ΕΛΤΕ λαμβάνοντας υπόψη τις πρόσφατες διατάξεις του ν.4449/2017 και του Κανονισμού ΕΕ 537/2014 επισημαίνει για τους υποχρεωτικούς ελέγχους:

1. Η αμοιβή για υπηρεσίες από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία δεν επιτρέπεται να εξαρτάται από οποιαδήποτε αίρεση. Αμοιβές υπό αίρεση είναι οι αμοιβές για ελεγκτικές εργασίες που υπολογίζονται σε προκαθορισμένη βάση σε σχέση με το αποτέλεσμα ή την έκβαση μιας συναλλαγής ήτο αποτέλεσμα του εκτελούμενου έργου.
2. Εάν οι αμοιβές των ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή των ελεγκτικών εταιρειών για υποχρεωτικούς ελέγχους που αναλαμβάνονται για πρώτη φορά είναι μικρότερες σε ποσοστό 15% και άνω από τις αμοιβές της προηγούμενης χρήσης, τότε ο συγκεκριμένος υποχρεωτικός έλεγχος δύναται να εντάσσεται στο ετήσιο πρόγραμμα ποιοτικών ελέγχων της Ε.Λ.Τ.Ε.
3. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία υποχρεούται να επιφυλαχθεί για την αποδοχή της εντολής ελέγχου μιας οικονομικής μονάδας, αν η

προς έλεγχο οντότητα δεν έχει εξοφλήσει πλήρως τη νόμιμη αμοιβή ελέγχου της προηγούμενης χρήσεως ή χρήσεων. Η επιφύλαξη αυτή γνωστοποιείται εγγράφως στη διοίκηση της οικονομικής μονάδας, με κοινοποίηση στην Ε.Λ.Τ.Ε. και μπορεί να αρθεί μετά από έγκριση της Ε.Λ.Τ.Ε.

Τέλος, σε εφαρμογή του Κανονισμού ΕΕ 537/2014 και όσον αφορά μόνο τις οντότητες δημοσίου συμφέροντος, όταν το σύνολο των αμοιβών που καταβάλλεται για καθένα από τα τελευταία τρία συνεχόμενα οικονομικά έτη ανέρχεται σε ποσοστό άνω του 15 % του συνόλου των αμοιβών που λαμβάνονται από τον ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή την ελεγκτική εταιρεία ή, ανάλογα με την περίπτωση, από τον ελεγκτή του ομίλου που διενεργεί τον υποχρεωτικό έλεγχο, για καθένα από τα εν λόγω οικονομικά έτη, οι ανωτέρω επικοινωνούν στην Επιτροπή Ελέγχου το γεγονός αυτό καθώς και τους κινδύνους για την ανεξαρτησία τους και τις διασφαλίσεις που εφαρμόζονται για τον περιορισμό αυτών των κινδύνων.

1.17 Οι Ελεγκτικές Εταιρείες σε διεθνές και εγχώριο επίπεδο

1.17.1Διεθνές επίπεδο

Το ελεγκτικό επάγγελμα αποτελεί έναν από τους πιο σύνθετους και πολυδιάστατους[11] της οικονομίας και κατέχει πρωταγωνιστικό ρόλο σε διεθνές επίπεδο. Τα εταιρικά σκάνδαλα που ήρθαν στο προσκήνιο τις τελευταίες δεκαετίες σε Ευρώπη και Αμερική απέδειξαν ότι τα στελέχη των επιχειρήσεων δεν είναι αποκλειστικοί υπεύθυνοι για την αλλοίωση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και αποτελεσμάτων. Στο μικροσκόπιο μπήκαν και οι ορκωτοί ελεγκτές οι οποίοι είχαν την ευθύνη ελέγχου των οικονομικών στοιχείων και βιβλίων και υπέγραφαν τους ισολογισμούς των επιχειρήσεων.

Ειδικότερα τόσο το σκάνδαλο της αμερικάνικης Enron όσο και της ιταλικής Parmalat είχαν ολέθριες συνέπειες για τις αντίστοιχες ελεγκτικές εταιρείες αυτών. Όσον αφορά την Enron, ήταν μια από τις πιο καινοτόμες ενεργειακές εταιρείες στην Αμερική που στην πραγματικότητα τα παρουσιαζόμενα κέρδη της ήταν πλασματικά. [12]Η Enron έκρυβε τις τεράστιες ζημίες της μέσα από την ίδρυση εταιρειών ειδικού

[11] naftemporiki.gr kathimerini.gr
[12] accountancygreece.gr

σκοπού, τις οποίες δεν είχε υποχρέωση να ενοποιήσει και στις οποίες μετέφερε υπέρογκα ποσά υποχρεώσεων. Η φήμη της διεθνής ελεγκτικής εταιρείας Arthur Andersen,η οποία ήταν υπεύθυνη για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της Enron, επλήγη ανεπανόρθωτα και δεν μπόρεσε ποτέ να την ανακτήσει. Η Arthur Andersen συγκάλυψε τις λογιστικές ατασθαλίες της Enron διότι πέρα από ελεγκτικές υπηρεσίες προσέφερε και πολύ ψηλά αμειβόμενες συμβουλευτικές υπηρεσίες. Σήμερα απασχολεί μόλις 200 άτομα στην έδρα της στο Σικάγο αντιμετωπίζοντας συνεχώς δικαστικές αγωγές.

Από την άλλη πλευρά, η Parmalat, μια από τις μεγαλύτερες εταιρείες γαλακτοκομικών προϊόντων της Ευρώπης, βρέθηκε στο επίκεντρο του σκανδάλου εξαιτίας μιας υποτιθέμενης επιστολής από την Bank of America, η οποία είχε σκοπό να επιβεβαιώσει τις καταθέσεις αξίας τεσσάρων δισεκατομμυρίων ευρώ της θυγατρικής της Parmalat, Bonlat στην αμερικανική τράπεζα. Η Grant Thornton ήταν υπεύθυνη για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και της Parmalat και των θυγατρικών της. Όταν αποδείχθηκε ότι η επιβεβαιωτική επιστολή της τράπεζας ήταν ανύπαρκτη, η απώλεια του συγκεκριμένου κεφαλαίου είχε ως αποτέλεσμα την κατάρρευση της Parmalat. Η νομοθεσία της Ιταλίας επέβαλλε στις ελεγχόμενες εταιρείες να αλλάζουν ελεγκτές κάθε τρία χρόνια, η Grant Thornton παρέμεινε μοναδική ελεγκτική εταιρεία στην Parmalat για 9 χρόνια, μέχρι να αντικατασταθεί από τη Deloitte λίγο πριν το ξέσπασμα του σκανδάλου. Η Grant Thornton η οποία αποτελεί ένα διεθνές δίκτυο εταιρειών ορκωτών λογιστών, «απέβαλε» από τις τάξεις της την εταιρεία μέλος του δικτύου της στην Ιταλία.

Δύο τεράστια οικονομικά εγκλήματα, τα οποία είχαν σαν άμεση επίπτωση την απόλυτη εμπορευματοποίηση του ελέγχου που στόχο είχε να προσδώσει μόνο μεγαλύτερη αξία στις ελεγχόμενες εταιρείες, αδιαφορώντας πλήρως για την ουσιαστικότατα και την ακεραιότητα των οικονομικών καταστάσεων. Τα σκάνδαλα όμως, δεν περιορίστηκαν εκεί καθώς αποδείχθηκε σύμφωνα με τη 13η παγκόσμια έρευνα απάτης της Ernst & Young το 2014, στην οποία συμμετείχαν 2.700 διευθυντικά στελέχη, 1 στους 10 αναφέρε[13]ι ότι στην επιχείρησή τους έλαβε χώρα μία σημαντική απάτη τα τελευταία δυο χρόνια, ενώ 42% των ερωτηθέντων υποστηρίζει ότι η εταιρεία

[13] accountancygreece.gr

τους δωροδοκεί τρίτους για να διατηρήσει και να διευρύνει τις επαγγελματικές της δραστηριότητες.

Οι εταιρείες οι οποίες παρείχαν ελεγκτικές υπηρεσίες, έπρεπε εκτός αυτών των υπηρεσιών να είναι και σύμβουλοι και καθοδηγητές των ελεγχόμενων επιχειρήσεων.

Λίγες εταιρείες κατάφεραν να διατηρήσουν την αξιοπιστία τους και να πρωταγωνιστήσουν σε παγκόσμιο επίπεδο δημιουργώντας ένα διεθνές ολιγοπώλιο ορκωτών λογιστών. Το συγκεκριμένο ολιγοπώλιο το αποτελούν οι περίφημες Big 4ο οποίες είναι οι: Ernst&Young, Deloitte&Touche, PricewaterhouseCoopers και η KPMG. Τα οικονομικά στοιχεία των εταιρειών αυτών για το οικονομικό έτος 2016 σε διεθνές επίπεδο παρατίθενται κατωτέρω:

Εταιρεία	**Έσοδα σε εκατ. $**	**Αριθμός Προσωπικού**	**Έδρα**
Deloitte	36,8	244.400	Ηνωμένο Βασίλειο
PWC	35,9	223.468	Ηνωμένο Βασίλειο
E&Y	29,6	231.000	Ηνωμένο Βασίλειο
KPMG	25,9	188.982	Ολλανδία

Με τον όρο Big 4 αναφέρονται οι ανωτέρω εταιρείες σύμφωνα με τον ετήσιο τζίρο[14], τον αριθμό εργαζομένων που απασχολούν, τον αριθμό εταιρειών που έχουν υπό την επίβλεψή τους και γενικότερα τη διεθνή και εγχώρια δραστηριοποίηση αυτών. Στην κατηγορία των μεγάλων ελεγκτικών εταιρειών ανήκουν και η Grant Thornton, η Mazars, η Baker Tilly, και η BDO.

1.17.2 Εγχώριο επίπεδο

Ο αριθμός των ελεγκτικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα είναι αρκετά μεγάλος και συνεχώς αυξανόμενος. Εκτός των περίφημων Big 4 οι οποίες έχουν ηγετικό ρόλο και το μεγαλύτερο μερίδιο της αγοράς, υπάρχουν εταιρείες όπως οι Grant Thornton, ΣΟΛ – Crowe Horwath, Mazars, Baker Tilly καθώς και ελληνικές ελεγκτικές εταιρείες οι οποίες συμμετέχουν ενεργά στον εγχώριο ελεγκτικό κλάδο. Τα ελεγκτικά γραφεία που λειτουργούν και παρέχουν υπηρεσίες είναι αυτή τη στιγμή στο σύνολό

[14] Οικονομικές καταστάσεις των ομίλων των Big 4

τους σαράντα πέντε (45) σύμφωνα με το Συγκεντρωτικό Μητρώο Ελεγκτικών Γραφείων που δημοσιεύεται από την ΕΛΤΕ.

Το σύνολο των εταιρειών με τις επωνυμίες παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα[15]:

[15] http://dbapplication.elte.org.gr:8080/el/companyList/

Αρ. Μητρώου	Επωνυμία Εταιρείας
1	ABACUS ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ Α.Ε.
2	ΩΡΙΩΝ Α.Ε.Ο.Ε.Λ.
4	ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ Α.Ε.Ο.Ε.Λ
5	DELOITTE
6	DELTA PARTNERS AE
7	GRANT THORNTON Α.Ε.
8	HBP ΕΠΕ
9	KPMG
11	ΜΟΥΡ ΣΤΗΒΕΝΣ Α.Ε.
12	NEXIA EUROSTATUS Α.Ε.
13	PKF ΕΥΡΩΕΛΕΓΚΤΙΚΗ Α.Ε.
14	PRICEWATERHOUSECOOPERS Α.Ε.
15	KRESTON PRIME AUDIT
16	RSM GREECE AE
17	MAZARS Α.Ε.
18	ECOVIS HELLAS S.A
19	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ Α.Ε.
20	ΣΟΛ α.ε.
21	ΣΙΓΑΛΑΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ Α.Ε.
22	ΚΥΠΡΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Α.Ε
23	ERNST & YOUNG
24	UHY ΑΞΩΝ ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
25	Q.A.S Ε.Π.Ε
27	METRON AUDITING
28	ACES AUDITORS AE
29	FRS ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ Α.Ε.
30	HLB Hellas AE
31	DFK PD AUDIT Α.Ε.
32	AUDIT SERVICES Α.Ε.
33	atc ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ Ε.Π.Ε.
34	TMS AUDITORS S.A.
37	ACTION AUDITING S.A.
38	KRP AUDITORS AE
39	KMC ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ Α.Ε.
40	OLYMPIA AUDITORS Α.Ε.
41	BDO GREECE
42	Ksi Greece ΙΚΕ
43	AUDIT OPINION ΕΠΕ
44	AUDIT PLUS Α.Ε.
45	ECOVIS VNT Auditing s.a
46	ΑΡΤΙΑ ΠΟΡΕΙΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ Ε.Π.Ε.
47	ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ Ε.Π.Ε. Ο.Ε.Λ.
48	Baker Tilly Greece
49	C & A HELLAS ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ
50	AUDIRE ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.

2.1 Σύνοψη Μελέτης Σκοπιμότητας

Η B&K Audit and Tax Services θα είναι μια ανώνυμη εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών και θα δραστηριοποιείται στον τομέα των ελεγκτικών, φορολογικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Η B&K Audit and Tax Services S.A. θα στελεχώνεται από ανθρώπινο δυναμικό που θα διαθέτει πολυετή εμπειρία στον ελεγκτικό κλάδο και έχει σκοπό να αναλάβει σοβαρά τις ανάγκες των πελατών, προάγοντας τις πρωταρχικές αξίες της διαφάνειας, της ειλικρίνειας και της εντιμότητας.

Η ανάλυση αγοράς και μάρκετινγκ περιλαμβάνει την ακριβή αποτύπωση και κατανόηση του κλάδου. Οι μεγάλες ελεγκτικές εταιρείες που ανήκουν σε διεθνείς ομίλους διαθέτουν το κυριότερο τμήμα της αγοράς και τα υψηλότερα μεγέθη σε κύκλο εργασιών και καθαρού περιθωρίου κέρδους που δύσκολα θα χάσουν τους πελάτες τους λόγω κύρους. Οι υπόλοιπες εταιρείες μικρό μεσαίες κυρίως, ανταγωνίζονται μεταξύ τους προσφέροντας υπηρεσίες με χαμηλότερη κόστος. Η B&K Audit and Tax Services S.A. στράφηκε στην παροχή τέτοιου είδους υπηρεσιών ακολουθώντας την τάση της αγοράς παρά τον έντονο ανταγωνισμό του κλάδου.

Οι δύο Partners της Εταιρείας Ανδρέας Κασκαρίδης και Παναγιώτα Μπάκουλη που θα κατέχουν και τις θέσεις του Προέδρου του ΔΣ και της Διευθύνοντα Σύμβουλου αντίστοιχα, εργάζονταν επί σειρά ετών σε μεγάλες ελεγκτικές εταιρείες. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να δημιουργήσουν ένα ισχυρό δίκτυο διαπροσωπικών σχέσεων με τους πελάτες – ελεγχόμενες οντότητες. Πάνω σε αυτό το δίκτυο θα χτιστεί όλη η πελατειακή δομή της B&K Audit and Tax Services S.A. Στόχος είναι η παροχή ελεγκτικών υπηρεσιών υψηλής ποιότητας και η άμεση στήριξη στις προκύπτουσες ανάγκες των πελατών της.

Το ανθρώπινο δυναμικό της Εταιρείας για το πρώτο έτος θα είναι 13 άτομα που θα απασχολούνται στο τμήμα ελεγκτικών υπηρεσιών και στο τμήμα των φορολογικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών και στη γραμματειακή υποστήριξη.

Τα γραφεία της Εταιρείας θα βρίσκονται στο κτήριο επί της Λεωφόρου Συγγρού.

Οι ανάγκες για την απόκτηση πάγιου εξοπλισμού θα περιορίζονται για τα πρώτα χρόνια στην απόκτηση ηλεκτρονικών υπολογιστών και μηχανημάτων γραφείου.

Ο κύκλος εργασιών για την πρώτη εταιρική χρήση θα ανέλθει στο ύψος των 240.000,00 €, ενώ για τις επόμενες δύο χρήσεις υπολογίζεται ποσοστιαία αύξηση 15% με 20%.

Την δεύτερη εταιρική χρήση θα προσληφθεί ειδικός επαγγελματίας για τη δημιουργία τμήματος Μάρκετινγκ. Παράλληλα οι ανάγκες για την ενσωμάτωση νέου ανθρώπινου δυναμικού θα είναι αυξημένες. Αυτό θα έχει ως άμεση συνέπεια την αύξηση του κόστους μισθοδοσίας που αποτελεί και το βασικό έξοδο της Εταιρείας.

2.2 Ανάλυση της Αγοράς και Μάρκετινγκ

2.2.1 Εισαγωγικά

Η ανάλυση της αγοράς αποτελεί ένα σύνολο τεχνικών που στόχο έχουν την απόκτηση πληροφοριών σχετικών με το περιβάλλον της επιχείρησης και την πρόβλεψη μελλοντικών τάσεων, ούτως ώστε η επιχείρηση να μπορεί να αντιδράσει πιο αποτελεσματικά στις ενδεχόμενες αλλαγές. Η ανάλυση αυτή είναι ένα από τα σπουδαιότερα κεφάλαια της μελέτης σκοπιμότητας. Μια επιχείρηση για να καταφέρει να επιβιώσει, πρέπει να έχει πλήρη επίγνωση του περιβάλλοντος μέσα στο οποίο θα δραστηριοποιηθεί. Σε αυτό, περιλαμβάνονται οι καταναλωτές, οι πελάτες, οι προμηθευτές, οι ανταγωνιστές καθώς και όλα τα είδη πολιτικών, νομικών και υλικών περιορισμών. Επειδή η μελέτη σκοπιμότητας είναι μια δυναμική και επαναληπτική διαδικασία, η ανάλυση της αγοράς πρέπει να καθιστά απόλυτα κατανοητό την ποσότητα και την ποιότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών καθώς και τις πιθανές εναλλακτικές λύσεις όσον αφορά το οικονομικό μέγεθος, όπως αυτό καθορίζεται από τις απαιτήσεις και τη διαθεσιμότητα των εισροών και από τους περιορισμούς της τεχνολογίας και της τοποθεσίας.

Από την άλλη πλευρά, ο σχεδιασμός της έρευνας μάρκετινγκ απαιτεί την κατανόηση του συστήματος μάρκετινγκ, τον καθορισμό των στόχων και του εύρους της έρευνας, καθώς και την κατάλληλη περιγραφή της αγοράς που θα αναλυθεί. Ο όρος μάρκετινγκ μπορεί να ερμηνευτεί καλύτερα ως προσανατολισμός του μάνατζμεντ προς την αγορά σε σχέση με τις επιχειρηματικές αποφάσεις ή αλλιώς ο προσανατολισμός των επενδυτικών αποφάσεων προς την αγορά. Το μάρκετινγκ μπορεί να χαρακτηρίζεται από τα παρακάτω στοιχεία:

- Επιχειρηματική φιλοσοφία. Το μάρκετινγκ ουσιαστικά δημιουργεί τις ανάγκες και τις επιθυμίες των υπαρχουσών ή μελλοντικών καταναλωτικών ομάδων στο κέντρο των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων της εκάστοτε μονάδας.
- Έρευνα μάρκετινγκ. Η έρευνα παρέχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα της αγοράς και των διαθέσιμων πόρων αυτή έτσι ώστε να σχεδιάζονται στρατηγικές για την επίτευξη των στόχων του επενδυτικού σχεδίου. Στην έρευνα μάρκετινγκ είναι αναγκαίο να περιλαμβάνονται εκτός από την αγορά των πωλήσεων και η αγορά των προμηθειών της επιχείρησης.

- Εργαλεία μάρκετινγκ. Η επιτυχής εφαρμογή της στρατηγικής μάρκετινγκ απαιτεί το κατάλληλο μείγμα εργαλείων μάρκετινγκ.
- Σχέδιο μάρκετινγκ και προϋπολογισμός. Το κόστος που αντιστοιχεί στο μάρκετινγκ προστίθενται στον προϋπολογισμό του έργου.

2.3 Η κατάσταση του κλάδου της Ελεγκτικής στην Ελλάδα

Ο κλάδος της ελεγκτικής είναι ένας από τους πιο δυναμικούς στην Ελληνική οικονομία καθώς βρίσκεται σε μια σταθερή αναπτυξιακή τροχιά. Κατά διαστήματα παρατηρούνται μικρές κάμψεις, αλλά σε γενικές γραμμές η καθαρή κερδοφορία του κλάδου θεωρείται ικανοποιητική. Η τελευταία κλαδική μελέτη σε σχέση με την ελεγκτική πραγματοποιήθηκε το 2011 με οικονομικά στοιχεία που αφορούν τη διετία 2008-2010. Σύμφωνα με αυτήν ο κύκλος εργασιών των ενδεικτικών εταιρειών του κλάδου παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα:

Εταιρεία	Κύκλος Εργασιών
ΣΟΛ	43.670.604,00
PWC	28.891.137,00
ERNST & YOUNG	20.310.276,00
Deloitte	19.660.987,00
Grant Thorton	15.520.464,00
KPMG	14.546.745,00
PKF	4.575.784,00
Moore Stephens	4.134.340,00
ΩΡΙΩΝ	1.255.658,00
RPS	996.667,00

Η πορεία του κύκλου εργασιών σε εκ. € για τη διετία 2008-2010 για τις μεγαλύτερες εταιρείες του κλάδου παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα:

Εταιρεία	2008	2009	2009-2008 (%)	2010	2010-2009 (%)
ΣΟΛ	47,2	45,3	-3,9%	42,4	-6,6%
PWC	28,0	29	3,6%	27,9	-3,8%
ERNST & YOUNG	20,1	21,1	5,1%	20,3	-3,8%
Deloitte	18,8	18,8	0,0%	16,7	-11,2%
BDO	16,6	15,4	-7,3%	15,4	0,1%
KPMG	17,4	13,6	-21,5%	13,6	-0,1%
Grant Thornton	9,9	11,7	18,7%	12	1,8%
Λοιπές εταιρείες	17,2	17,5	1,8%	17,8	1,5%
Σύνολο	**175,2**	**172,4**	**-**	**166,1**	**-**

Από τα δεδομένα που περιέχονται στους πίνακες διαπιστώνεται εύκολα ότι η εταιρεία με το μεγαλύτερο κύκλο εργασιών είναι η ΣΟΛ Α.Ε. Μέχρι το 2011 οι εταιρείες που είναι καταγεγραμμένες στο Μητρώο της Επιτροπής Λογιστικής τυποποίησης και Ελέγχων ήταν είκοσι εφτά (27).

Σύμφωνα όμως με τον τελευταίο πίνακα της ΕΛΤΕ ο αριθμός των ελεγκτικών εταιρειών που είναι καταχωρημένες στο Μητρώο είναι σαράντα πέντε (45) και περιέχονται στον πίνακα.

Ο κύκλος εργασιών για τις αντίστοιχες εταιρείες σύμφωνα με τα στοιχεία δημοσιότητας του Υπουργείου Οικονομίας & Ανάπτυξης και της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος για τη χρήση που αφορά την περίοδο 1/7/2015-30/6/2016 είναι τα ακόλουθα:

Εταιρεία	Κύκλος Εργασιών
ΣΟΛ	35.227.085,18
PWC	30.502.074,69
ERNST & YOUNG	25.914.322,81
Deloitte	24.709.882,02
Grant Thorton	22.414.290,00
KPMG	15.222.240,70
PKF	5.234.622,42
Mazars	4.553.762,51
Moore Stephens	4.281.609,93
ΩΡΙΩΝ	1.217.217,65
ΛΟΙΠΕΣ	13.820.314,72

Στο διάσημα αυτών των πέντε ετών, δεν έχουν πραγματοποιηθεί μεγάλες αλλαγές στον κλάδο της ελεγκτικής. Η ΣΟΛ εξακολουθεί να είναι η εταιρεία που έχει το μεγαλύτερο κύκλο εργασιών, αν και έχει παρουσιάσει αισθητή μείωση, οι λεγόμενες Big 4 συνεχίζουν να κατέχουν τον ηγετικό ρόλο του κλάδου και να εμφανίζουν τους καλύτερους δείκτες κύκλου εργασιών, ενώ η Grant Thorntonσυνεχίζει να αποτελεί μεγάλη δύναμη στην κούρσα του ανταγωνισμού. Η εταιρεία που έχει παρουσιάσει τη μεγαλύτερη ανάπτυξη, είναι η Mazars, η οποία το 2010 ήταν η RPS (Μέλος της Mazars Γαλλία). Το 2013 ενσωματώθηκε στον όμιλο της Mazars της Γαλλίας και κατάφερε σε μια πενταετία να τετραπλασιάσει τα έσοδά της.

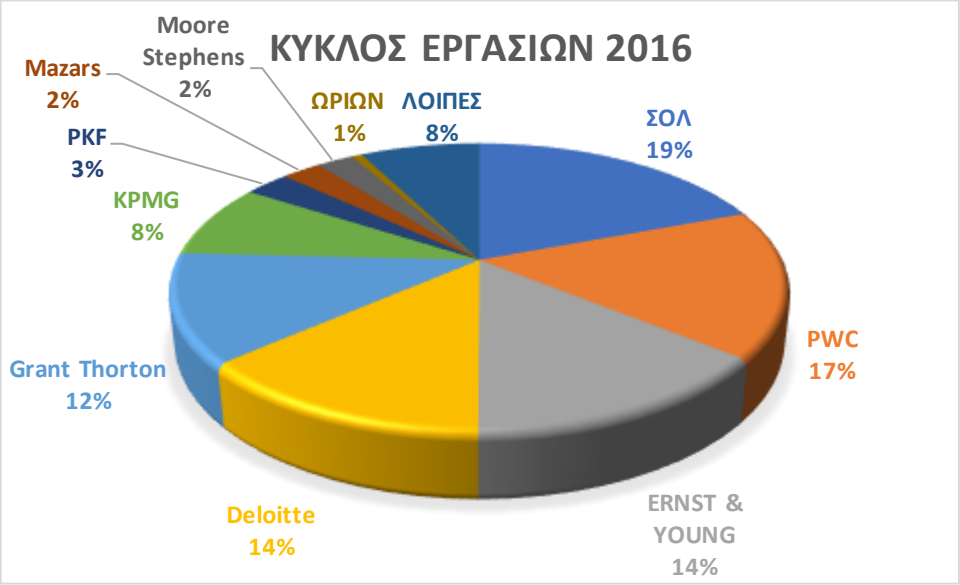

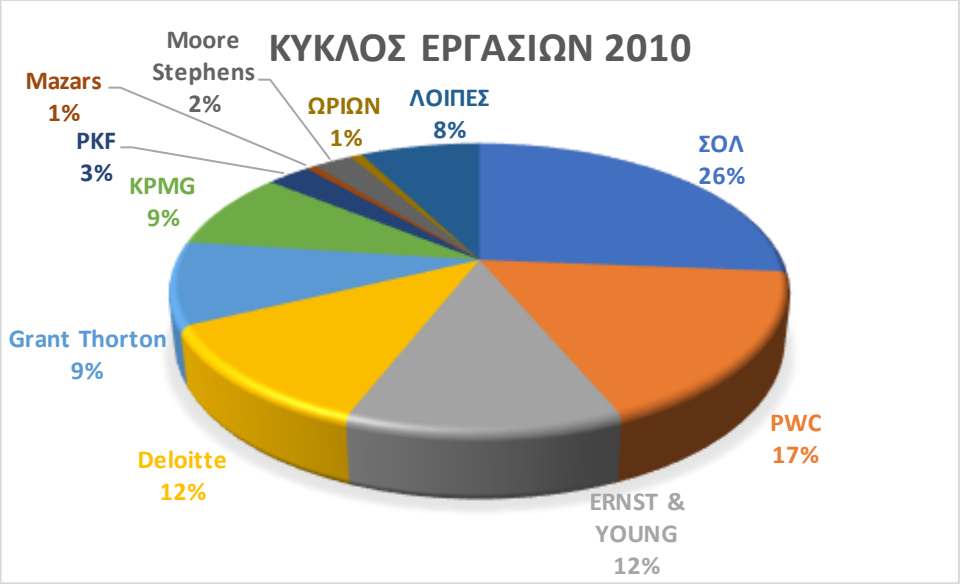

Η κατάσταση του κλάδου κρίνεται ικανοποιητική καθώς όλες οι επιχειρήσεις είναι κερδοφόρες. Η καθαρή κερδοφορία διατηρείται σε υψηλά επίπεδα και το καθαρό περιθώριο κέρδους διατηρείται σταθερό ή αυξάνεται.

2.3.1 Μελλοντικές προβλέψεις

Οι μελλοντικές προβλέψεις για τον κλάδο των ελεγκτικών υπηρεσιών κρίνονται θετικές καθώς ο κύκλος εργασιών για την πλειοψηφία των επιχειρήσεων ο κύκλος των εργασιών παρουσιάζει αύξηση. Συγκεκριμένα για την περίοδο 2010 – 2016[16] ο κλάδος παρουσιάζει ποσοστιαία αύξηση του κύκλου εργασιών 10,23%. Παρατηρείται όμως συσσώρευση του μεγαλύτερου κύκλου εργασιών σε πέντε ή έξι ελεγκτικές εταιρείες με αποτέλεσμα οι μικρότερες επιχειρήσεις να αντιμετωπίζουν δυσκολία στην είσοδο τους στον κλάδο παρότι έχουν την ευκαιρία να εργασθούν στη διεθνή αγορά ελεγκτικών υπηρεσιών.

[16] Δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις - www.businessregistry.gr

Το προφίλ των μεγάλων εταιρειών του κλάδου

ΣΟΛ

Η ΣΟΛ ΑΕ αποτελεί τη μεγαλύτερη εταιρεία του κλάδου σε επίπεδο Κύκλου Εργασιών, πλήθους ελέγχων και αριθμού ελεγκτών. Οι υπηρεσίες που προσφέρει περιλαμβάνουν: ελέγχους οικονομικών καταστάσεων, οργανώσεις λογιστηρίων και συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, γνωματεύσεις φορολογικά και λογιστικά θέματα.

Παρέχει υπηρεσίες σε περισσότερες από 5.000 επιχειρήσεις του ιδιωτικού και του ευρύτερου δημοσίου τομέα. Διαθέτει γραφεία σε Αθήνα Θεσσαλονίκη, Κέρκυρα, Πάτρα, Λάρισα, Ηράκλειο, Ιωάννινα, Καβάλα και Ρουμανία. Παράλληλα, είναι μέλος του δικτύου της Crowe Horwath International.

PWC

Η Price Waterhouse Coopers ΑΕ παρέχει ελεγκτικές υπηρεσίες. Διαθέτει γραφεία σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Η PricewaterhouseCoopers ΑΕ είναι μέλος της PricewaterhouseCoopers International Ltd (PwC IL).Μέλος τηςPwC IL στην Ελλάδα είναι και η Price Waterhouse Coopers Business Solutions ΑΕ η οποία παρέχει συμβουλευτικές και λογιστικές υπηρεσίες.Η PwC IL δραστηριοποιείται σε 158 χώρες, και απασχολούνται σχεδόν 169 χιλ. άτομα.

ERNST&YOUNG

Η Ernst & Young Α Επαρέχει ελεγκτικές υπηρεσίες. Διαθέτει γραφεία σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Είναι μέλος της Ernst & Young Global Ltd (EYG), η οποία εδρεύει στο Ην. Βασίλειο. Μέλη της EYG στην Ελλάδα είναι και οι εταιρείες, Ernst & Young Business Advisory Solutions ΑΕ, Ernst & Young Services ΑΕ και Ernst & Young Accounting ΜΕΠΕ. Η EYG δραστηριοποιείται σε 140 χώρες, απασχολώντας σχεδόν 152 χιλ. άτομα.

Deloitte

Η Deloitte ΑΕ παρέχει ελεγκτικές υπηρεσίες. Διαθέτει γραφεία σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Είναι μέλος της Deloitte Touche Tohmatsu Ltd (DTT) η οποία εδρεύει στο Ην. Βασίλειο. Είναι επίσης εγγεγραμμένη στο Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB).Η Deloitte δραστηριοποιείται σε 153χώρες, και απασχολούνται σχεδόν 182 χιλ. άτομα.

Grant Thornton

Η Grant Thornton ΑΕ παρέχει ελεγκτικές, φορολογικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες. Διαθέτει γραφεία σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη και Ηράκλειο Κρήτης. Είναι μέλος της Grant Thornton International Ltd, η οποία εδρεύει στο Ην. Βασίλειο και δραστηριοποιείται σε 140 χώρες. Είναι επίσης εγγεγραμμένη στο Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB).

KPMG

ΗKPMG Ορκωτοί Ελεγκτές ΑΕ παρέχει ελεγκτικές υπηρεσίες. Διαθέτει γραφεία σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Είναι μέλος της KPMG International Cooperative (KPMGI), η οποία εδρεύει στην Ελβετία και δραστηριοποιείται σε 150 χώρες, απασχολώντας 138χιλ. εργαζόμενους. Μέλη της KPMGI στην Ελλάδα είναι και οι ακόλουθες εταιρείες: KPMG Λογιστές ΑΕ και KPMG Σύμβουλοι ΑΕ.

Mazars

Η Mazars Ορκωτοί Ελεγκτές ΑΕ παρέχει ελεγκτικές υπηρεσίες και χρηματοοικονομικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες. Διαθέτει γραφεία σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Είναι μέλος του ομίλου Mazars, με έδρα στη Γαλλία και δραστηριοποιείται σε 79 χώρες, απασχολώντας 18 χιλ. εργαζόμενους.

2.4 Παράγοντες που επηρεάζουν τη ζήτηση του κλάδου

Οι δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, που επικρατούν στην Ελλάδα το τελευταίο χρονικό διάστημα, καθώς και οι συνεχείς αλλαγές στο νομικό και θεσμικό πλαίσιο έχουν επηρεάσει σημαντικά τον κλάδο της Ελεγκτικής. Συγκεκριμένα οι προσδιοριστικοί παράγοντες της ζήτησης του κλάδου είναι οι ακόλουθες:

- Η βαθιά ύφεση έχει οδηγήσει σε συρρίκνωση των οικονομικών μεγεθών των ελληνικών επιχειρήσεων και σε περαιτέρω μείωση του αριθμού των εισηγμένων στο χρηματιστήριο επιχειρήσεων λόγω συγχωνεύσεων και εξαγορών καθώς και λόγω επιχειρηματικών αποτυχιών. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να επηρεάζονται σημαντικά τα ποσοτικά κριτήρια για τους υποχρεωτικούς ελέγχους.
- Η μείωση των προαιρετικών ελέγχων.
- Οι αυξημένες ανάγκες για επαρκή πληροφόρηση εξαιτίας των νέων πλαισίων λειτουργίας και εποπτείας των επιχειρήσεων. Το Solvency II και το Basel II είναι τα πιο χαρακτηριστικά από αυτά, τα οποία έχουν θέσει νέες ρυθμίσεις για τον τρόπο λειτουργίας των ασφαλιστικών, αντασφαλιστικών επιχειρήσεων και των τραπεζών αντίστοιχα.
- Οι συνεχείς αλλαγές στο νομικό πλαίσιο επηρεάζουν σημαντικά τη ζήτηση για τις ελεγκτικές υπηρεσίες καθώς καθορίζουν τις περιπτώσεις των επιχειρήσεων που υποχρεούνται σε υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων.
- Η έκδοση φορολογικού πιστοποιητικού.
- Βασικά οικονομικά μεγέθη των οποίων η πορεία καθορίζει τις προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας και κατ’ επέκταση των επιχειρήσεων, τα οποία αναλύονται ακολούθως.

2.4.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σε εκατ. € σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ)

Σύμφωνα με το Δελτίο Τύπου της (ΕΛΣΤΑΤ) ανακοινώνει το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν για το 4ο τρίμηνο του 2016 (προσωρινά στοιχεία) με βάση τα διαθέσιμα εποχικά και μη εποχικά διορθωμένα στοιχεία. Τα εποχικά διορθωμένα μεγέθη επανυπολογίζονται κάθε φορά που προστίθεται ένα καινούργιο τρίμηνο στη χρονοσειρά. Συνεπώς, τα εποχικά διορθωμένα στοιχεία αναθεωρούνται κάθε τρίμηνο. Ο ακόλουθος πίνακας περιλαμβάνει το ΑΕΠ σε εκατ. € με στοιχεία με εποχική και ημερολογιακή διόρθωση

Έτος	Τρίμηνο	Σε τρέχουσες τιμές	Ποσοστιαία μεταβολή ως προς το προηγούμενο τρίμηνο.	Ποσοστιαία μεταβολή ως προς το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους.
2013	I	46054	-1,7%	-6,3%
	II	45466	-1,3%	-5,3%
	III	44905	-1,2%	-5,1%
	IV	44049	-1,9%	-6,0%
2014	I	44383	0,8%	-3,6%
	II	44125	-0,6%	-2,9%
	III	44983	1,9%	0,2%
	IV	44261	-1,6%	0,5%
2015	I	44010	-0,6%	-0,8%
	II	43818	-0,4%	-0,7%
	III	43491	-0,7%	-3,3%
	IV	44087	1,4%	-0,4%
2016	I	43576	-1,2%	-1,0%
	II	43919	0,8%	0,2%
	III	44278	0,8%	1,8%
	IV	43787	-1,1%	-0,7%
2017	I	44052	0,6%	1,1%
	II	44026	-0,1%	0,2%

Σύμφωνα με τον πίνακα αλλά και με βάση των πορισμάτων της έρευνα της (ΕΛΣΤΑΤ) το ΑΕΠ παρουσιάζει μείωση και ως προς το προηγούμενο τρίμηνο και ως προς το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγουμένου έτους και με τις δύο παραμέτρους (εποχικά και μη εποχικά στοιχεία). Σε ετήσια βάση η μείωση του ΑΕΠ διαμορφώθηκε σε 1,4%. Όμως το ΑΕΠ με βάση τα διαθέσιμα εποχικά διορθωμένα στοιχεία παρουσίασε αύξηση 0,5% σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο 2017, ενώ σε σύγκριση με το δεύτερο τρίμηνο 2016 παρουσίασε αύξηση κατά 0,8%. Ενώ εκτιμάται ότι η

ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης προσδοκάται ότι θα οδηγήσει σε επιτάχυνση του προγράμματος αποπληρωμής των ληξιπρόθεσμων οφειλών του δημοσίου στο δεύτερο εξάμηνο του τρέχοντος έτους, ενώ το δημοσιονομικό αποτέλεσμα του 2017 αναμένεται να ξεπεράσει το στόχο του προγράμματος για πρωτογενές πλεόνασμα 1,75% του ΑΕΠ .Για το 2017 αναμένεται η δημοσιονομική πολιτική να είναι λιγότερο συσταλτική έναντι του προηγούμενου έτους, καθώς το 2016 παρατηρήθηκε μη επαναλαμβανόμενη είσπραξη εσόδων και συγκράτηση δαπανών.

Ιδιωτική κατανάλωση

Ποσοστιαία άνοδο κατά 0,7% για το δεύτερο τρίμηνο του 2017.

Δημόσια κατανάλωση

Ποσοστιαία άνοδο κατά 3,3% για το δεύτερο τρίμηνο του 2017.

Τελική κατανάλωση

Η τελική κατανάλωση σημείωσε άνοδο κατά 1,2%για το δεύτερο τρίμηνο του 2017.

Εξαγωγές

Οι εξαγωγές κινήθηκαν ανοδικά κατά 9,5%για το δεύτερο τρίμηνο του 2017.

Εισαγωγές

Οι εισαγωγές σημειώνουν άνοδο κατά 3,1%για το δεύτερο τρίμηνο του 2017.

Ιδιωτική Οικοδομική Δραστηριότητα

Η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα αυξήθηκε κατά19,9%το δεύτερο τρίμηνο του 2017.

Συμπερασματικά, τα βασικά μεγέθη της οικονομίας, η πορεία των επιχειρήσεων, καθώς και οι συνεχείς αλλαγές του νομοθετικού πλαισίου διαδραματίζουν καταλυτικό ρόλο στην πορεία του κλάδου των ελεγκτικών υπηρεσιών.

2.5 Ανάλυση SWOT

Strengths (Δυνάμεις): • Εκτεταμένο δίκτυο πελατών, • Εμπιστοσύνη και υποστήριξη των πελατών στους εκπροσώπους της εταιρείας, • Παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας • Ανταγωνιστικές τιμές, • Άρτια καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό.	**Weaknesses (Αδυναμίες):** • Η εταιρεία δεν ανήκει σε κάποιο διεθνές δίκτυο ή όμιλο, • Δυσκολία στη διεύρυνση νέου πελατολογίου ως νεοεισερχόμενη εταιρεία στην αγορά, • Αδυναμία ανταγωνισμού των πολύ μεγάλων ελεγκτικών εταιρειών στην παροχή υπηρεσιών σε σημαντικούς πελάτες.
Opportunities (Ευκαιρίες): • Καθιέρωση των διεθνών λογιστικών προτύπων από τις περισσότερες ανώνυμες εταιρείες, • Ανάγκη για διεθνοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων, • Συνεχής αλλαγές στο φορολογικό πλαίσιο.	**Threats (Απειλές):** • Ασταθές οικονομικό περιβάλλον, • Υψηλό φορολογικό καθεστώς στη χώρα, • Συνεχής εγκατάλειψη της χώρας από μεγάλες βιομηχανίες που αποτελούν ενδεχόμενους πελάτες.

2.6 Ανάλυση PEST

2.6.1 Πολιτικό Περιβάλλον (Political)

Στην Ελλάδα το πολιτικό περιβάλλον τα τελευταία χρόνια θεωρείται εξαιρετικά ασταθές, καθώς οι κυβερνήσεις εναλλάσσονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Η ελληνική κυβέρνηση είναι κυβέρνηση εθνικής συνεργασίας και το μέλλον της χώρας ακόμα χαρακτηρίζεται ως αβέβαιο.

Οι συνεχείς εναλλαγές στη φορολογική νομοθεσία που είχαν ως αποτέλεσμα επιπρόσθετες μειώσεις στο εισόδημα των πολιτών και των επιχειρήσεων, δυσχεραίνουν όλο και περισσότερο την κατάστασή τους. Σε ένα τέτοιο πολιτικό περιβάλλον, οι εταιρείες που παρέχουν υπηρεσίες και ιδιαίτερα οι ελεγκτικές εταιρείες είναι απόλυτα λογικά να επηρεαστούν.

Νομικό πλαίσιο

Ο Ν.4449/2017 είναι ο τελευταίος νόμος που τροποποιεί το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τους υποχρεωτικούς ελέγχους των οικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων.

2.6.2 Οικονομικό Περιβάλλον (Economic)

Το οικονομικό περιβάλλον επιδρά σημαντικά στον κλάδο. Σύμφωνα με την παράθεση των βασικών μεγεθών της οικονομίας που έγινε στην ενότητα των προσδιοριστικών παραγόντων της ζήτησης, τα δύο πρώτα εξάμηνα του 2017 το ΑΕΠ και οι ρυθμοί ανάπτυξης βρίσκονται σε μικρή άνοδο. Η ζήτηση των ελεγκτικών υπηρεσιών λόγω της ιδιαιτερότητας τους συνεχίζουν να παρουσιάζουν αύξηση ακόμα και όταν οι οικονομικές εξελίξεις είναι δυσμενείς.

2.6.3 Κοινωνικό Περιβάλλον (Social)

Δύο κοινωνικοί παράγοντες επηρεάζουν σημαντικά τον κλάδο των ελεγκτικών υπηρεσιών. Αρχικά είναι ευρέως διαδεδομένο ότι οι ελεγχόμενες οντότητες δείχνουν ιδιαίτερη προτίμηση στις ελεγκτικές εταιρείες μεγάλου μεγέθους και κύρους που συνήθως ανήκουν σε μεγάλους διεθνείς οργανισμούς. Από την άλλη πλευρά η ισχύς των διαπροσωπικών σχέσεων ωθεί τους πελάτες να διατηρήσουν τους ίδιους ορκωτούς ελεγκτές ακόμα και αν αυτοί έχουν αλλάξει ελεγκτική εταιρεία ή έχουν προχωρήσει στην ίδρυση της δικής τους.

2.6.4 Τεχνολογικό Περιβάλλον (Technological)

Οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις δεν έχουν αφήσει ανεπηρέαστο τον κλάδο της ελεγκτικής. Τα ελεγκτικά τεκμήρια πλέον είναι στην πλειοψηφία τους σε ηλεκτρονική μορφή διευκολύνοντας έτσι το έργο των ελεγκτών. Η πρόσβαση στην πληροφορία γίνεται με ασύλληπτους ρυθμούς και αυτό έχει ως αποτέλεσμα όλες οι δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις να είναι διαθέσιμες άμεσα και έτοιμες για χρήση.

2.7 Πέντε Δυνάμεις του Porter

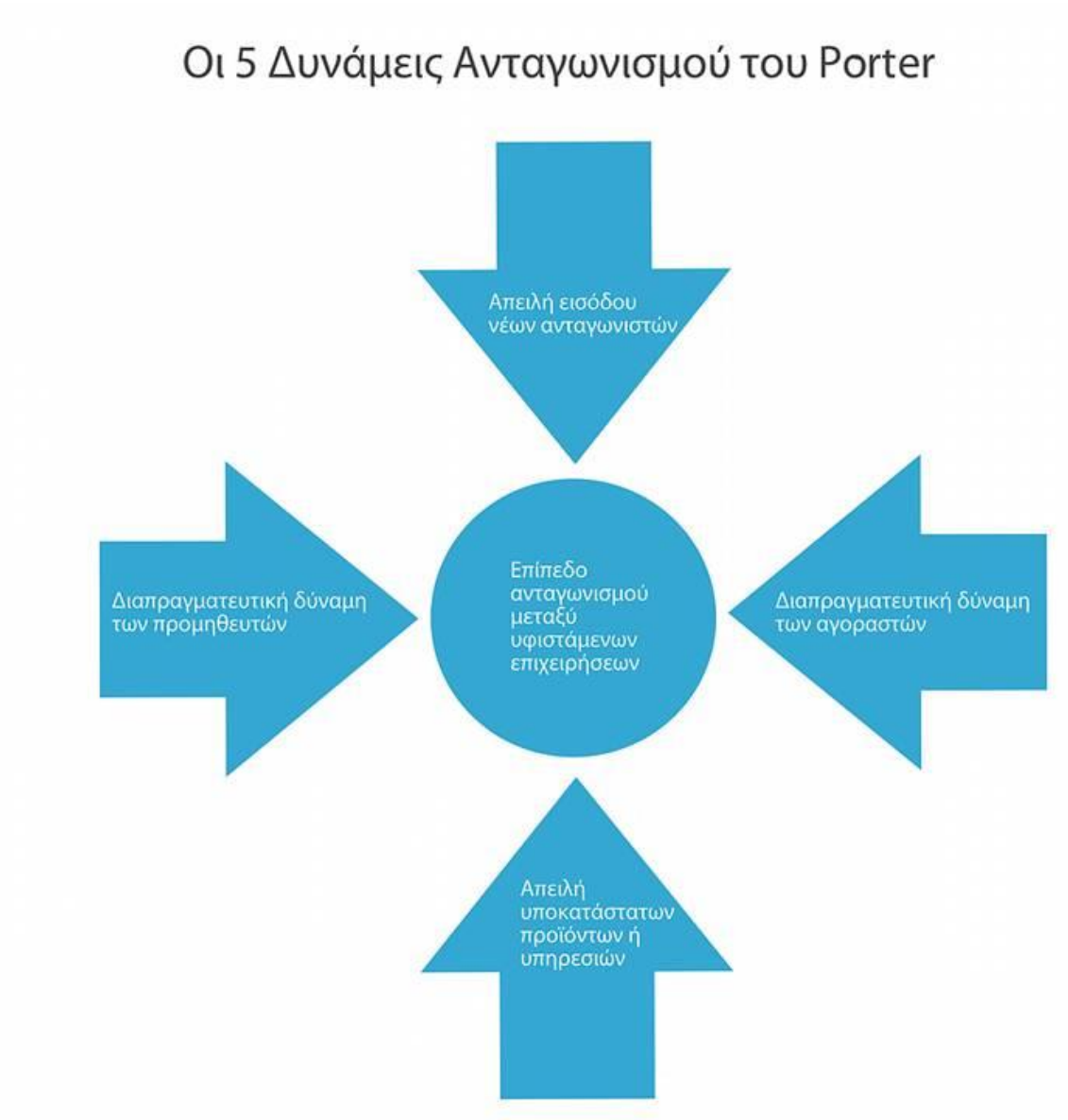

2.7.1 Απειλή εισόδου νέων ανταγωνιστών

Οι μεγάλες ελεγκτικές εταιρείες με την καλλιέργεια της φήμης τους, την ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης με τους πελάτες τους, σε συνδυασμό με το οικονομικό τους μέγεθος, έχουν εδραιωθεί στην αγορά, με συνέπεια να υπάρχουν σημαντικά εμπόδια εισόδου για νέες επιχειρήσεις. Ωστόσο, παρατηρείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα,

στελέχη που αποχωρούν από τις ελεγκτικές εταιρείες να αναπτύσσουν τη δική τους επιχειρηματική δραστηριότητα στον κλάδο.

2.7.2 Επίπεδο ανταγωνισμού μεταξύ υφιστάμενων επιχειρήσεων

Οι μεγαλύτερες εταιρείες βασίζονται κυρίως στη φήμη και στο κύρος τους για τη διατήρηση και διεύρυνση του πελατολογίου τους. Ο ανταγωνισμός έχει συγκριτικά πιο ήπια χαρακτηριστικά, καθώς δεν παρατηρούνται ιδιαίτερες μετακινήσεις από το ένα έτος στο άλλο μεταξύ των πελατών τους. Αντιθέτως, ο ανταγωνισμός μεταξύ των μικρότερων ελεγκτικών εταιρειών είναι πιο έντονος και εστιάζεται περισσότερο σε επίπεδο αμοιβών. Σε κάθε περίπτωση, η παροχή συμπληρωματικών υπηρεσιών αποτελεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τις εταιρείες.

2.7.3 Απειλή Υποκατάστατων Υπηρεσιών

Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων είναι υποχρεωτικός. Επομένως, οι υποκατάστατες υπηρεσίες αναφέρονται μόνο στις συμβουλευτικές υπηρεσίες που παρέχουν οι ελεγκτικές εταιρείες.

2.7.4 Διαπραγματευτική Δύναμη των Προμηθευτών

Δεν υφίσταται ουσιαστικά στον κλάδο.

2.7.5 Διαπραγματευτική Δύναμη των Πελατών

Η διαπραγματευτική δύναμη των πελατών είναι πολύ σημαντική, κυρίως σε επίπεδο μεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες επιλέγουν ελεγκτική εταιρεία με βάση το κόστος. Η ανάπτυξη προσωπικών σχέσεων μεταξύ ορκωτού ελεγκτή και ελεγχόμενης επιχείρησης είναι δεδομένη, αλλά ειδικά σε περίοδο ύφεσης και έλλειψης ρευστότητας, η πίεση για μείωση των αμοιβών είναι έντονη. Οι μεγάλες επιχειρήσεις-πελάτες συνήθως δεν αλλάζουν εύκολα ελεγκτική εταιρεία, γιατί επιθυμούν να καρπωθούν τα οφέλη της αξιοπιστίας που τους προσφέρει.

2.8 Στρατηγική Μάρκετινγκ

Η Στρατηγική Μάρκετινγκ για αύξηση των πωλήσεων και διεύρυνση του πελατολογίου της εταιρείας την πρώτη εταιρική χρήση θα είναι περιορισμένη. Οι βασικοί πελάτες της B&K θα προέρχονται από προγενέστερη συνεργασία με τους δύο Partners και έχουν σκοπό να στηρίξουν τη νέα επιχειρηματική δραστηριότητα αποπληρώνοντας τις υποχρεώσεις χωρίς μεγάλη καθυστέρηση. Η B&K με τη σειρά της έχει σκοπό να φθάσει σε ένα επίπεδο τιμών που θα είναι αποδεκτό από τους πελάτες της.

Το σχέδιο Μάρκετινγκ για την επόμενη εταιρική χρήση στοχεύει στην αύξηση των πωλήσεων κατά 15% με 20% και την ανάπτυξη του μεριδίου της αγοράς, προσδοκώντας να αποσπάσει πελάτες από τις μεγαλύτερες εταιρείες του κλάδου. Για το λόγο αυτό, θα δημιουργηθεί αυτόνομο τμήμα Μάρκετινγκ και θα προσληφθεί ειδικός επαγγελματίας που έχει καλή γνώση της αγοράς και θα μπορεί να καταρτίσει ανταγωνιστικές προσφορές για την προσέλκυση νέων πελατών.

2.9 Τιμολογιακή Στρατηγική

Η αμοιβή των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών καθορίζεται πάντα από το εκάστοτε νομικό πλαίσιο και εκτενής ανάλυση έχει παρατεθεί στην αντίστοιχη ενότητα. Είναι εύκολο να κατανοηθεί ότι οι ελεγκτικές εταιρείες δεν έχουν τη δυνατότητα να υιοθετούν καθορισμένη στρατηγική τιμών καθώς η τιμολογιακή τους πολιτική θα πρέπει να εναρμονίζονται στα ελάχιστα όρια αμοιβών που ορίζονται από τη νομοθεσία.

Η B&K S.A. εκτός από την ισχύουσα νομοθεσία για τη διαμόρφωση της τιμολογιακής πολιτικής λαμβάνει υπόψη το μέγεθος και τις ανάγκες της ελεγχόμενης οντότητας. Για παράδειγμα όσο μεγαλύτερο είναι το μέγεθος της ελεγχόμενης οντότητας ή όσο δυσκολότερη είναι η φύση των εργασιών, τόσο περισσότερες ώρες ελέγχου απαιτούνται και τόσο μεγαλύτερη θα είναι η αμοιβή των ελεγκτών. Επίσης αν η ελεγχόμενη οντότητα βρίσκεται εκτός του νομού Αττικής η αμοιβή των ελεγκτών θα αυξηθεί επίσης. Για τις συμβουλευτικές και φορολογικές υπηρεσίες που θα προσφέρει η Εταιρεία, θα υιοθετήσει τη στρατηγική χαμηλών τιμών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.

3.1 Περιγραφή της εταιρείας

3.1.1 Νομική μορφή και ιδιοκτησιακό καθεστώς

Η B&K Audit and Tax Services θα είναι ένας επαγγελματικός οργανισμός με αντικείμενο την παροχή ελεγκτικών, φορολογικών, συμβουλευτικών και συναφών υπηρεσιών. Η νομικής της μορφή θα είναι Ανώνυμη Εταιρεία. Η Εταιρεία θα συσταθεί με συμβολαιογραφική πράξη παρουσία της Συμβολαιογράφου Αθηνών Μίνας Αδάμ και θα καταχωρηθεί στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο. Η διάρκειά της θα οριστεί στα 50 (πενήντα) έτη. Η B&K Audit and Tax services S.A. αρχικά δεν θα ανήκει σε κάποιο διεθνές δίκτυο ή συμμαχία, αλλά έχει σαν στόχο, τη μελλοντική της ένταξη σε κάποιο από τα προαναφερόμενα. Στην Εταιρεία είναι ενταγμένοι 2 (δύο) Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές, οι οποίοι θα είναι και οι μέτοχοί της, ενώ θα απασχολούνται επιπλέον άλλοι 2 εξειδικευμένοι επαγγελματίες.

Το καταστατικό της Εταιρείας θα είναι εναρμονισμένο με τις διατάξεις του Ν. 3693/2008 και του Ν.4449/2017.

Τα γραφεία της Εταιρείας θα ευρίσκονται στην Αθήνα, επί της οδού Λ. Συγγρού 130.

Στις βασικές δραστηριότητες της Εταιρείας περιλαμβάνονται οι εξής:

- Τακτικοί έλεγχοι σύμφωνα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα τόσο κατά τα ΔΠΧΑ όσο και κατά τα λογιστικά πρότυπα (ΕΛΠ) που προδιαγράφονται από την Ελληνική νομοθεσία,
- Έργα μετάβασης σε ΔΠΧΑ,
- Επιβεβαίωση λογιστικής αξίας εταιρειών για συγχωνεύσεις, αποσχίσεις και εξαγορές,
- Διαχειριστικοί έλεγχοι,
- Εκκαθαρίσεις εταιρειών.

Συναφείς δραστηριότητες

- Φορολογικές υπηρεσίες,
- Συμβουλευτικές υπηρεσίες.

3.1.2 Μετοχική σύνθεση

Α/Α ΜΕΤΟΧΩΝ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
1.	Ανδρέας Κασκαρίδης	50%
2.	Παναγιώτα Μπάκουλη	50%
Σύνολο		**100%**

Οι Ανδρέας Κασκαρίδης και Παναγιώτα Μπάκουλη είναι Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές – Νόμιμοι Ελεγκτές, μέλη του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (ΣΟΕΛ) και εγγεγραμμένοι στο Δημόσιο Μητρώο των Νόμιμων Ελεγκτών της ΕΛΤΕ.

Ο Ανδρέας Κασκαρίδης είναι Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής με περισσότερα από 11 χρόνια εμπειρίας. Κατέχει τις πιστοποιήσεις ACCA, CPA, CIA, CICA, CRMA και θα είναι Πρόεδρος του Δ.Σ. της B&K S.A.

Η εμπειρία του αποκτήθηκε κατά την εκτέλεση έργων σε ελέγχους ναυτιλιακών εταιρειών, τραπεζών και γενικότερα σε ένα ευρύ φάσμα τομέων της βιομηχανίας. Εξειδικεύεται στον έλεγχο των συστημάτων κοστολόγησης στην παροχή υπηρεσιών transfer pricing.

Η Παναγιώτα Μπάκουλη είναι Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής με περισσότερα από 10 χρόνια εμπειρίας. Κατέχει τις πιστοποιήσεις ACCA, CICA, CRMA θα είναι η Διευθύνων Σύμβουλος της B&K S.A.

Η επαγγελματική της εμπειρία καλύπτει διαφόρους τομείς όπως ελέγχους σε ασφαλιστικές και κατασκευαστικές εταιρείες. Εξειδικεύεται σε financial due-diligence.

Ο Γιώργος Παπαδόπουλος είναι Φορολογικός Σύμβουλος, Λογιστής Α τάξης και θα είναι Επικεφαλής των Λογιστικών και Φορολογικών υπηρεσιών της B&K S.A. Επίσης θα είναι και μέλος ΔΣ.

Διαθέτει πολυετή εμπειρία και κατά τη διάρκεια της καριέρας του ήταν υπεύθυνος για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για ελληνικές και διεθνείς εταιρείες.

3.1.3 Γενική Συνέλευση των Μετόχων

Η Γενική Συνέλευση θα είναι το ανώτερο θεσμικό όργανο της Εταιρείας και εξετάζει θέματα όπως, η έγκριση των Οικονομικών καταστάσεων, καθώς και

στρατηγικές αποφάσεις και συνεργασίες. Στην Γενική Συνέλευση συμμετέχουν όλοι οι μέτοχοι, οι οποίοι ενημερώνονται για την πορεία της Εταιρείας και την υλοποίηση του στρατηγικού σχεδιασμού της. Οι αποφάσεις στην Γενική Συνέλευση θα λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία, εκτός από ορισμένες περιπτώσεις που το καταστατικό προβλέπει αυξημένη πλειοψηφία.

3.1.4 Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται στο σύνολο από τρία πρόσωπα

- Ανδρέας Κασκαρίδης ως Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου,
- Παναγιώτα Μπάκουλη ως Διευθύνων Σύμβουλος, και
- Γιώργος Παπαδόπουλος ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελεί την ηγετική ομάδα της Εταιρείας και είναι αρμόδιο για την υλοποίηση της στρατηγικής και αναπτυξιακής πολιτικής της Εταιρείας.

3.1.5 Κατανομή ευθυνών

Σύμφωνα με το οργανόγραμμα της Εταιρείας οι ευθύνες κατανέμονται ως εξής:

- Αναθέσεις Έργων και Υπεύθυνος Τεχνικής Επιτροπής: Ανδρέας Κασκαρίδης
- Υπεύθυνη Ανθρώπινου Δυναμικού και Επιτροπής Εκπαίδευσης: Παναγιώτα Μπάκουλη
- Λογιστική Οργάνωση και Φορολογικά: Γιώργος Παπαδόπουλος

3.2 Όραμα και αποστολή

Η εταιρεία φιλοδοξεί να παρέχει ελεγκτικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες υψηλής ποιότητας έτσι ώστε να καλύπτονται πλήρως οι ανάγκες των οικονομικών μονάδων, παρέχοντας ταυτόχρονα αρίστη εξυπηρέτηση των πελατών.

Αποστολή της εταιρείας αποτελεί η δημιουργία προστιθέμενης αξίας στον πελάτη μέσω της παροχής υπηρεσιών που θα χαρακτηρίζονται από επιστημονική αρτιότητα, συνέπεια, αξιοπιστία και ακεραιότητα, έτσι ώστε η συμβολή της εταιρείας μας στην εξελικτική πορεία των πελατών μας να είναι αξιοσημείωτη.

3.3 Στόχοι

Η εταιρεία για να εκπληρώσει το όραμα και την αποστολή της θα πρέπει να καταφέρει να πετύχει μια σειρά από στόχους οι οποίοι αναλύονται στη συνέχεια:

- Επιτυχής είσοδος της εταιρείας στον κλάδο των ελεγκτικών υπηρεσιών,
- Διασφάλιση της βιωσιμότητας της εταιρείας για τα επόμενα τρία έτη τουλάχιστον,
- Επίτευξη τζίρου άνω των διακοσίων χιλιάδων ευρώ (200.000,00) για την πρώτη χρήση και ποσοστιαία αύξηση 15% με 20% για τις επόμενες δύο χρήσεις,
- Αύξηση του αριθμού των εργαζομένων για τα επόμενα δύο χρόνια στις βαθμίδες των Assistants και των Seniors,
- Δημιουργία τμήματος Μάρκετινγκ και πρόσληψη ειδικού επαγγελματία για τη διεύρυνση του δικτύου των πελατών της εταιρείας με την κατάρτιση ανταγωνιστικών προσφορών,
- Περισσότερες επενδύσεις έτσι ώστε να επιτευχθεί η αρτιότερη εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού και ενίσχυση της Εταιρείας με συστήματα τελευταίας τεχνολογίας συστήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.

4.1 Όροι και Προϋποθέσεις για τη χορήγηση άδειας ελεγκτικής εταιρείας

Για τη χορήγηση επαγγελματικής άδειας σε ελεγκτική εταιρεία πρέπει να πληρούνται σωρευτικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- Στα φυσικά πρόσωπα που διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους για λογαριασμό του ελεγκτικής εταιρείας πρέπει να συντρέχουν οι προϋποθέσεις που ορίζονται στα άρθρα 5 και 7 έως 11 ή/και 13 του ν. 4449/2017 (ΦΕΚ 7/Α/2017) και να έχουν λάβει επαγγελματική άδεια στην Ελλάδα.
- Η πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου της ελεγκτικής εταιρείας να κατέχεται από ελεγκτικές εταιρείες στις οποίες έχει χορηγηθεί επαγγελματική άδεια σε οποιοδήποτε κράτος μέλος ή από φυσικά πρόσωπα για τα οποία συντρέχουν οι προϋποθέσεις που ορίζονται στα άρθρα 5 και 7 έως 11 ή/και 13 του ν. 4449/2017 (ΦΕΚ 7/Α/2017).
- Η πλειοψηφία του οργάνου διοίκησης της ελεγκτικής εταιρείας πρέπει να ανήκει κατά τα 2/3 τουλάχιστον σε ελεγκτικές εταιρείες, στις οποίες έχει χορηγηθεί επαγγελματική άδεια σε οποιοδήποτε κράτος – μέλος ή σε φυσικά πρόσωπα για τα οποία συντρέχουν οι προϋποθέσεις που ορίζονται στα άρθρα 5, 7 έως 11 ή/ και 13. Όταν το όργανο διοίκησης έχει μόνο δύο μέλη, για τουλάχιστον ένα μέλος πρέπει να συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρούσας περίπτωσης.
- Η ελεγκτική εταιρεία να πληροί την προϋπόθεση που ορίζεται στο άρθρο 5 του ν. 4449/2017 (ΦΕΚ 7/Α/2017), η συνδρομή ή μη της οποίας κρίνεται βάσει των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών που αναφέρονται στην παράγραφο 2 υπό στοιχεία στ), ζ) και η) του παρόντος Κεφαλαίου.

Για τη λήψη άδειας ελεγκτικής εταιρείας υποβάλλονται τα κάτωθι δικαιολογητικά:

- Αίτηση χορήγησης άδειας της ελεγκτικής εταιρείας με τα στοιχεία του Παραρτήματος Α.2, περιλαμβανομένου του διορισμού «υπεύθυνου προσώπου» της υποψήφιας ελεγκτικής εταιρείας με την οποία η Ε.Λ.Τ.Ε. και το Σ.Ο.Ε.Λ. δύνανται να επικοινωνούν, στο πλαίσιο της διαδικασίας αδειοδότησης,

ζητώντας διευκρινίσεις ή περαιτέρω πληροφορίες, έγγραφα ή στοιχεία, νομίμως υπογεγραμμένη από το νόμιμο εκπρόσωπο.

- Πλήρη νομιμοποιητικά έγγραφα της υποψήφιας ελεγκτικής εταιρείας και του εκπροσωπευτικού και διαχειριστικού της οργάνου, περιλαμβανομένου πλήρως επικαιροποιημένου καταστατικού εγγράφου αυτής, νομίμως δημοσιευμένου.
- Στοιχεία των ορκωτών ελεγκτών λογιστών που διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους για λογαριασμό της ελεγκτικής εταιρείας και επικυρωμένο φωτοαντίγραφο ή βεβαίωση λήψης της επαγγελματικής άδειας αυτών στην Ελλάδα, για τη διαπίστωση της πλήρωσης της αναφερόμενης στην παράγραφο 1 υπό στοιχείο α΄ του παρόντος κεφαλαίου προϋπόθεσης.
- Στοιχεία των μετόχων ή εταίρων, που έχουν δικαιώματα ψήφου στην υποψήφια ελεγκτική εταιρεία και τον αριθμό των δικαιωμάτων ψήφου που κατέχει καθένα από τα πρόσωπα αυτά, καθώς και επικυρωμένο φωτοαντίγραφο ή βεβαίωση λήψης της επαγγελματικής άδειας ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας που τα πρόσωπα αυτά τυχόν διαθέτουν στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος μέλος.
- Στοιχεία των μελών του οργάνου διοίκησης της ελεγκτικής εταιρείας, καθώς και επικυρωμένο φωτοαντίγραφο ή βεβαίωση λήψης της επαγγελματικής άδειας ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας που τα πρόσωπα αυτά τυχόν διαθέτουν στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος μέλος.
- Πρόσφατο πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, από το οποίο να προκύπτει ότι η υποψήφια η ελεγκτική εταιρεία δεν τελεί σε πτώχευση και ότι δεν τελεί σε διαδικασία κήρυξης πτώχευσης, δεν έχει τεθεί υπό εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση ή εξυγίανση ούτε τελεί σε διαδικασία εκκαθάρισης ή αναγκαστικής διαχείρισης ή εξυγίανσης ούτε υφίστανται άλλες ανάλογες καταστάσεις ή διαδικασίες.
- Αντίγραφο ποινικού Μητρώου για γενική χρήση έκδοσης του τελευταίου τριμήνου των μετόχων ή εταίρων, των μελών του οργάνου διοίκησης και του νόμιμου εκπροσώπου του υποψήφιου ελεγκτικής εταιρείας. Σε περίπτωση συμμετοχής ελεγκτικής εταιρείας στο όργανο διοίκησης της υποψήφιας ελεγκτικής εταιρείας, προσκομίζεται αντίγραφο ποινικού Μητρώου για γενική χρήση των μελών της διοίκησης και των μετόχων ή εταίρων της συμμετέχοντος ελεγκτικής εταιρείας.

- Υπεύθυνη δήλωση των μελών του οργάνου διοίκησης και του νόμιμου εκπροσώπου της υποψήφιας ελεγκτικής εταιρείας, με βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής τους από δημόσια αρχή, στην οποία δηλώνεται ότι δεν έχει ασκηθεί εναντίον τους ποινική δίωξη για κάποιο από τα αδικήματα της συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση, της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας του ν. 3691/2008 (ΦΕΚ Α΄166), της απάτης, κλοπής, υπεξαίρεσης, εκβίασης, πλαστογραφίας, οποίου θα μπορούσε να ανακύψει απιστίας, ψευδορκίας, δωροδοκίας, παράβασης καθήκοντος, δόλιας χρεοκοπίας ή για άλλο αδίκημα εκ του σοβαρή αμφισβήτηση της εντιμότητάς τους ούτε έχει ασκηθεί σχετική πειθαρχική δίωξη ούτε εκκρεμεί σε βάρος τους διοικητική διαδικασία εκ της οποίας θα μπορούσε να ανακύψει σοβαρή αμφισβήτηση της εντιμότητάς τους, άλλως παρατίθενται αναλυτικές λεπτομέρειες για το είδος, τη φύση της εκκρεμούσας σε βάρος των εν λόγω προσώπων δίωξης ή διαδικασίας, τις φερόμενες ως παραβιαζόμενες διατάξεις της νομοθεσίας 26672 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ Τεύχος Β’ 2593/26.07.2017 ή των κωδίκων δεοντολογίας ή/και την επιβληθείσα ποινή ή κύρωση.
- Τα ως άνω δικαιολογητικά, των υποψηφίων ελεγκτικών εταιρειών κατατίθενται στο Σ.Ο.Ε.Λ. Το Σ.Ο.Ε.Λ., αφού προβεί σε προέλεγχο της πληρότητας των δικαιολογητικών, διαβιβάζει τους πρωτότυπους φακέλους στην Ε.Λ.Τ.Ε. προς έλεγχο, υποβάλλοντας ταυτόχρονα βεβαίωση ως προς την πληρότητα των δικαιολογητικών ή επισημαίνοντας τυχόν ελλείψεις.
- Το Σ.Ο.Ε.Λ., όποτε του ζητηθεί από την Ε.Λ.Τ.Ε., παρέχει στην Ε.Λ.Τ.Ε. άμεσα κάθε πληροφορία, στοιχείο ή διευκρίνιση αναφορικά με τις υποψήφιες ελεγκτικές εταιρείες και τα προσκομιζόμενα δικαιολογητικά, διασφαλίζει την άμεση πρόσβαση των αρμόδιων υπαλλήλων της Ε.Λ.Τ.Ε. στο σύνολο των φακέλων και πρωτότυπων δικαιολογητικών των υποψήφιων ελεγκτικών εταιρειών και διαβιβάζει αμέσως το σύνολο των πρωτότυπων δικαιολογητικών στην Ε.Λ.Τ.Ε., η οποία δικαιούται ανά πάσα στιγμή να προβεί σε έλεγχο των φακέλων των υποψηφίων.
- Η Ε.Λ.Τ.Ε. δικαιούται ανά πάσα στιγμή με κάθε πρόσφορο μέσο να αναζητά πληροφορίες και διευκρινίσεις ή/και την προσκόμιση επιπλέον στοιχείων από την υποψήφια ελεγκτική εταιρεία διά του ορισθέντος υπεύθυνου προσώπου του

στοιχείου α΄ της παραγράφου 2 του παρόντος κεφαλαίου, καθώς και να επικοινωνεί και να ζητά πληροφορίες από αρμόδια πρόσωπα ή αρχές ή άλλες υπηρεσίες ή οργανισμούς στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ιδίως προκειμένου να επιβεβαιώσει την συνδρομή των αναφερόμενων στο άρθρο 5 του ν. 4449/2017 (ΦΕΚ 7/Α/2017) εχέγγυων εντιμότητας στο πρόσωπο των υποψηφίων ελεγκτικών εταιρειών.

- Η χορήγηση επαγγελματικής άδειας ελεγκτικής εταιρείας πραγματοποιείται, εφόσον διαπιστωθεί η συνδρομή των νόμιμων προϋποθέσεων, με πράξη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛΤΕ, κατόπιν εισήγησης του Συμβουλίου Ποιοτικού Ελέγχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.

5.1 Οργανόγραμμα Εταιρείας

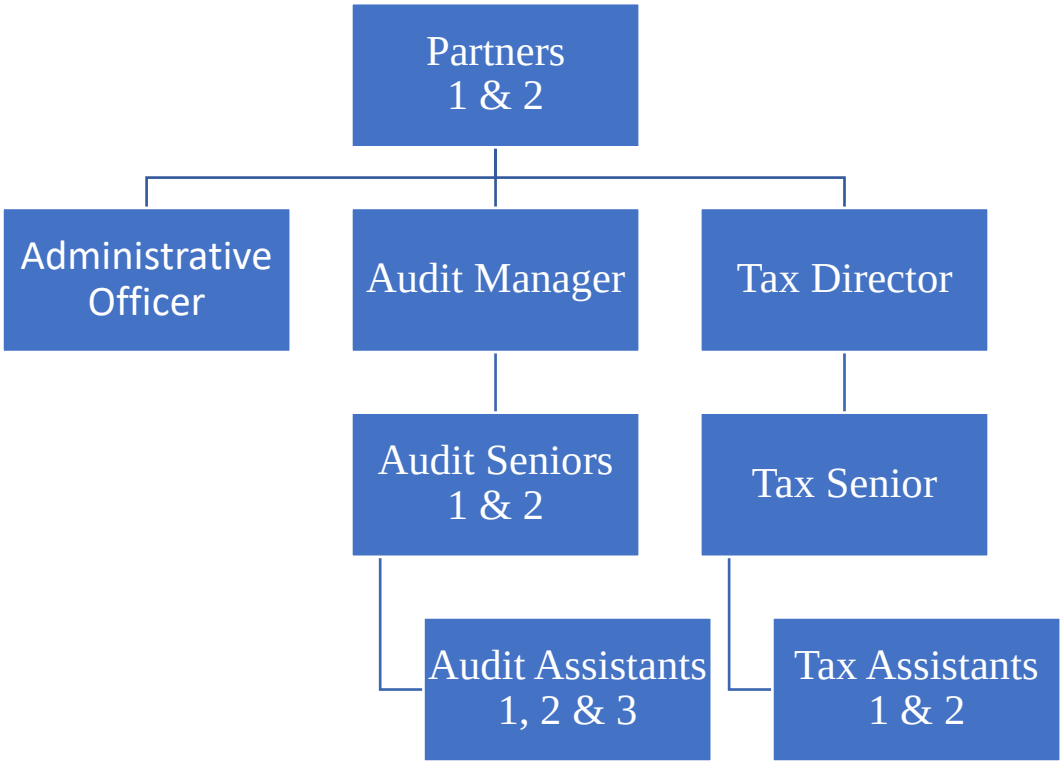

Η οργανωσιακή δομή της εταιρείας απαρτίζεται στο σύνολό της από δεκατρείς υπαλλήλους. Συγκεκριμένα, οι δύο μέτοχοι "Partners" και ο διευθυντής του φορολογικού τμήματος "Tax Director",συγκροτούν το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας αναλαμβάνοντας τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Partner 1 ως Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου,
- Partner 2 ως Διευθύνων Σύμβουλος, και
- Tax Director ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

5.1.1 Partners (Εταίροι Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές)

Ο πυλώνας του τμήματος που παρέχει ελεγκτικές υπηρεσίες (Audit Services), αποτελείται αρχικά από τους δύο μετόχους, οι οποίοι έχουν το δικαίωμα της υπογραφής

των εκθέσεων ελέγχου επί των οικονομικών καταστάσεων και των αντίστοιχων φορολογικών πιστοποιητικών που δίδονται στις ελεγχόμενες εταιρείες. Από την άλλη πλευρά, οι Partners συνεργάζονται άμεσα και αμφίδρομα με τον Tax Director.

5.1.2 Audit Manager

Υπό την εποπτεία τους διενεργούνται οι ανωτέρω έλεγχοι με κύριο υπεύθυνο τον Audit Manager. Πιο συγκεκριμένα, βασική αρμοδιότητα του Audit Manager είναι ο προγραμματισμός της διενέργειας των έργων κατά τη διάρκεια της χρήσης και ο προγραμματισμός των απαιτούμενων ωρών σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του κάθε έργου. Παράλληλα, ο Audit Manager είναι υπεύθυνος για την εκπαίδευση του υφιστάμενου προσωπικού με τη διεξαγωγή σεμιναρίων σχετικών με το ελεγκτικό αντικείμενο. Σημαντικό κομμάτι της εκπαίδευσης η συνεχής ενημέρωση για τις αλλαγές τόσο νομικό όσο και στο φορολογικό πλαίσιο που διέπουν τη διενέργεια των ελέγχων. Ο Audit Manager σε συνεργασία με τους Audit Seniors φέρουν την ευθύνη της προώθησης των νέων νόμων και των σχετικών εγκυκλίων, καθώς και των νέων δημοσιεύσεων της ΕΛΤΕ, στο υπόλοιπο προσωπικό.

5.1.3 Audit Seniors

Υπό την καθοδήγηση του Audit Manager, οι Audit Seniors φέρουν την άμεση ευθύνη της ορθής διενέργειας των ελέγχων. Συζητούν με τον Audit Manager τις ελεγκτικές διαδικασίες που έχει προγραμματίσει προς διενέργεια, και καλούνται να μοιράσουν τον όγκο εργασίας στους εκάστοτε εμπλεκόμενους στο έργο Audit Assistants. Με τη σειρά τους, πρέπει να καθοδηγούν τους υφισταμένους τους, ώστε να είναι σίγουροι ότι οι βασικές ελεγκτικές διαδικασίες διενεργούνται ορθά και σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που έχει προκαθοριστεί από τον Audit Manager.

5.1.4 Audit Assistants

Οι Audit Assistants αποτελούν τη χαμηλότερη βαθμίδα της ελεγκτικής ομάδας. Είναι επιφορτισμένοι με τη λεγόμενη "δουλειά της ρουτίνας", καθώς είναι υπεύθυνοι για τη διενέργεια των πολύ βασικών ελεγκτικών διαδικασιών όπως είναι οι συμφωνίες επί των κονδυλίων των οικονομικών καταστάσεων.

5.1.5 Tax Director

Ο Tax Director είναι ο υπεύθυνος του τμήματος που παρέχει λογιστικές και φορολογικές υπηρεσίες. Η παροχή των υπηρεσιών αυτών, έχει ως σκοπό την βελτιστοποίηση της απόδοσης των εταιρειών – πελατών. Οι υπηρεσίες αυτές σχετίζονται με την κατάρτιση των ετήσιων λογαριασμών, την παροχή υπηρεσιών μισθοδοσίας και οποιαδήποτε άλλη συμβουλή φορολογικής φύσης. Ο Tax Director είναι επίσης ο υπογράφων λογιστής των οικονομικών καταστάσεων καθώς και ο υπεύθυνος για τη μισθοδοσία των υπαλλήλων της ελεγκτικής μας εταιρείας.

5.1.6 Tax Senior

Σε συνεργασία με τον Tax Director, ο Tax Senior είναι υπεύθυνος για την κατανόηση της φύσης και της λειτουργίας της επιχείρησης του πελάτη. Είναι, επίσης, υπεύθυνος για την οργάνωση της ομάδας του, έτσι ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες του πελάτη ανεξάρτητα από το μέγεθος και τη δραστηριότητά του. Μία εκ των αρμοδιοτήτων του Tax Senior είναι και η εκπαίδευση των υφισταμένων του.

5.1.7 Tax Assistants

Οι Tax Assistants εκτελούν όλες τις βασικές λογιστικές εργασίες όπως είναι η καταχώρηση λογιστικών εγγραφών, καθώς και άλλες λογιστικές και φορολογικές εργασίες που τους αναθέτει ο Tax Senior.

5.1.8 Administration Officer

Η θέση αυτή αναφέρεται στον υπεύθυνο της γραμματειακής υποστήριξης της εταιρείας. Οι βασικές αρμοδιότητες απαρτίζονται από την καθημερινή τηλεφωνική επικοινωνία από και προς τους πελάτες, τη λήψη και την προώθηση της αλληλογραφίας, την εύρυθμη λειτουργία των εγκαταστάσεων της εταιρείας σε συνεργασία με τα αρμόδια τμήματα. Επίσης, υποδέχεται τους εκάστοτε επισκέπτες της εταιρείας και οργανώνει τις συναντήσεις που πραγματοποιούνται στις εγκαταστάσεις της εταιρείας.

5.1.9 Απαιτούμενες ειδικότητες και επίπεδο εκπαίδευσης προσωπικού

	Πτυχίο Πανεπιστημίου	**Μεταπτυχιακός Τίτλος**	**Total**
Partners	-	2	2
Director	-	1	1
Manager	-	1	1
Seniors	-	3	3
Assistants	3	2	5
Administration Officer	1	-	1
Total	4	9	**13**

Το διαθέσιμο ανθρώπινο δυναμικό της εταιρείας απαριθμείται από 13 άτομα τα οποία χωρίζονται στο τμήμα των ελεγκτικών υπηρεσιών (audit services), στο τμήμα λογιστικών, φορολογικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών και στο τμήμα της γραμματειακής υποστήριξης. Όλοι εργαζόμενοι είναι κάτοχοι πανεπιστημιακού τίτλου, ενώ οι εννιά από τις 13 διαθέτουν μεταπτυχιακό τίτλο.

	Επαγγελματική πιστοποίηση ΣΟΕΛ
Partners	2
Director	0
Manager	1
Seniors	0
Assistants	0
Administration Officer	0
Total	3

Όσον αφορά την επαγγελματική πιστοποίηση του ΣΟΕΛ, οι Partners και ο Audit Manager έχουν δικαίωμα υπογραφής των εκθέσεων επί των οικονομικών καταστάσεων καθώς και των φορολογικών πιστοποιητικών. Για τα πρώτα τρία χρόνια λειτουργίας της Εταιρείας οι εκθέσεις επί των οικονομικών καταστάσεων θα φέρουν την υπογραφή αποκλειστικά των δύο Partners.

5.2 Κόστος εκπαίδευσης ανθρώπινου δυναμικού

Σύμφωνα με την πολιτική της Εταιρείας το ανθρώπινο δυναμικό πρέπει να διατηρεί αλλά και να εμπλουτίζει την τεχνική του επάρκεια και να συμμορφώνεται με ευκολία στις εκάστοτε επαγγελματικές απαιτήσεις. Η παροχή ελεγκτικών υπηρεσιών είναι ένας από τους πιο δύσκολους και απαιτητικούς κλάδους και η ποιότητα των υπηρεσιών βασίζεται κατά κύριο λόγο στην αρτιότητα και τον επαγγελματισμό των εργαζομένων.

Για τους λόγους αυτούς η Εταιρεία δίνει μεγάλη έμφαση στην εκπαίδευση του προσωπικού της και προσπαθεί να παρέχει όλα τα απαραίτητα μέσα για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της διαρκούς επαγγελματικής εκπαίδευσης. Όλα τα μέλη του τμήματος που παρέχει ελεγκτικές υπηρεσίες είναι εγγεγραμμένα στο Ινστιτούτο Εκπαίδευσης του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (ΙΣΟΕΛ)όπου για δύο έτη θα επιμορφώνονται σε θεωρητικά και πρακτικά αντικείμενα που σχετίζονται με το επάγγελμα. Το κόστος για την παρακολούθηση και την εξέταση των μαθημάτων του Σώματος θα καλύπτεται από την Εταιρεία. Αν οι υποψήφιοι αποτύχουν την πρώτη φορά το κόστος για την επόμενη εξέταση θα καλύπτεται από τους ίδιους. Μετά την ολοκλήρωση των επαγγελματικών εξετάσεων του ΙΣΟΕΛ και της απόκτησης του

επαγγελματικού τίτλου ΜΕΤΚΕΛ (Μεταπτυχιακή Επαγγελματική Κατάρτιση Ελεγκτών Λογιστών) οι εργαζόμενοι αν επιθυμούν μπορούν να συνεχίσουν για την απόκτηση των ακόλουθων διεθνών πιστοποιήσεων:

- ACCA (Association of Chartered Certified Accountants)
- ACA (Associate Chartered Accountants)
- CPA (Certified Public Accountants)

Η πολιτική για το κόστος εξέτασης των μαθημάτων των ανωτέρω πιστοποιήσεων είναι ίδια με αυτή για τα μαθήματα του ΙΣΟΕΛ.

Για τους νέους εργαζομένους που θα προσληφθούν στη βαθμίδα των Audit Assistants εκτός από τη θεωρητική εκπαίδευση, θα ενισχύσουν το τεχνικό τους υπόβαθρο με τη συμμετοχή σε ομάδες ελέγχου υπό την καθοδήγηση και υποστήριξη του πιο έμπειρου της ομάδας.

Η διεξαγωγή επιμορφωτικών σεμιναρίων ανά τακτά χρονικά διαστήματα θα αποτελεί το βασικό πυλώνα εκπαίδευσης για όλο το ανθρώπινο δυναμικό. Στόχος των σεμιναρίων είναι η συνεχής ενημέρωση του προσωπικού για τεχνικές και φορολογικές εξελίξεις καθώς και η διεύρυνση των γνώσεων σε τομείς όπως τα ΔΕΠ, τα ΔΠΧΠ και τα ΕΛΠ.

5.3 Αξιολόγηση απόδοσης και Προαγωγή

Όλο το διαθέσιμο ανθρώπινο δυναμικό θα υποβάλλεται σε ετησία βάση στη διαδικασία της αξιολόγησης βάσει των προκαθορισμένων στόχων και της σχετικής γνώσης της απόδοσης των εργαζομένων. Η διαδικασία της αξιολόγησης θα πραγματοποιείται με την ακόλουθη σειρά:

- Συμπλήρωση της φόρμας αυτοαξιολόγησης από τους αξιολογούμενους,
- Αποστολή των αυτοξιολογήσεων στον Υπεύθυνο του ανθρώπινου δυναμικού,
- Οι αξιολογήσεις στη συνέχεια θα αποστέλλονται στους αξιολογητές – μέντορες για να παραθέσουν τα δικά τους σχόλια,
- Οι αξιολογητές – μέντορες με τη σειρά τους αφού εκφράσουν τη γνώμη τους για τον αξιολογούμενο θα αποστείλουν την τελική φόρμα αξιολόγησης στον Υπεύθυνο του ανθρώπινου δυναμικού,

- Σε τελικό στάδιο η αξιολόγηση θα πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια της συνάντησης του Υπεύθυνου του ανθρώπινου δυναμικού, του αξιολογητή – μέντορα και του αξιολογούμενου με την παράθεση απόψεων και προτάσεων και από τις πλευρές.

Ο αξιολογητές – μέντορες καθορίζονται και επιλέγονται βάσει των ωρών που έχουν εργασθεί σε κοινό έργο με τον αντίστοιχο αξιολογούμενο. Ο αξιολογητές – μέντορες επιβάλλεται να βρίσκονται σε μεγαλύτερη βαθμίδα από τον αξιολογούμενο.

Η προαγωγή των εργαζομένων θα βασίζεται σε συγκεκριμένα κριτήρια τα οποία αναλύονται κατωτέρω:

- Υποχρεωτική παραμονή του κάθε υπαλλήλου σε μια βαθμίδα για δύο τουλάχιστον χρόνια,
- Υψηλή απόδοση του αξιολογούμενου τόσο, μεσώ της επίτευξης στόχων, επίδειξης ικανοτήτων και επαγγελματικών συμπεριφορών, όσο και μέσω της υψηλής επίδοσης στις επαγγελματικές εξετάσεις.

Τέλος, όσον αφορά τις πρόσθετες παροχές στις οποίες θα περιλαμβάνονται οι διατακτικές σίτισης και η δωρεάν χρήση κινητού τηλεφώνου θα γίνονται διαθέσιμες από τη βαθμίδα των Seniors και άνω. Ενώ η παροχή bonus θα γίνεται προς όλους τους εργαζομένους ανεξαρτήτου βαθμίδας, εφόσον τα οικονομικά στοιχεία της εταιρείας το επιτρέπουν και σύμφωνα με τους κανονισμούς που τη διέπουν.

5.4 Μελλοντικές απαιτήσεις σε ανθρώπινο δυναμικό και διαδικασία πρόσληψης

Οι απαιτήσεις της εταιρείας για ανθρώπινο δυναμικό τόσο στο τμήμα ελεγκτικών υπηρεσιών όσο και στο τμήμα συμβουλευτικό τμήμα έχει για το πρώτο έτος λειτουργίας, έχουν καλυφθεί. Για την επόμενη χρονιά όμως οι ανάγκες για την απασχόληση νέου προσωπικού θα είναι αυξημένες καθώς θα πρέπει να προσληφθεί ένας Σύμβουλος για την οργάνωση του τμήματος Μάρκετινγκ με σκοπό να βρεθούν για τη διάδοση της φήμης της εταιρείας και της υψηλής ποιότητας των υπηρεσιών που θα προσφέρει. Αν επιτευχθεί αυτό, τότε η πρόσληψη στη βαθμίδα των Assistants και των Seniors θα κριθεί αναγκαία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.

6.1 Μηχανολογία και Τεχνολογία

Για την πρώτη εταιρική χρήση, το ανθρώπινο δυναμικό της Εταιρείας θα ανέρχεται στον αριθμό των 13 ατόμων. Μέρος του μετοχικού κεφαλαίου που θα καταβληθεί θα αφορά την εισφορά πάγιου εξοπλισμού έτσι ώστε να καλυφθούν πλήρως οι ανάγκες του ανθρώπινου δυναμικού. Συγκεκριμένα, ο πάγιος εξοπλισμός της εταιρείας αναλύεται ακολούθως:

- 7 υπολογιστές με αξία 1.000,00 € ο καθένας,
- 6 υπολογιστές με αξία 500,00 € ο καθένας,
- 1 εκτυπωτικό μηχάνημα 1.000,00 €

Η ωφέλιμη ζωή των παγίων καθορίζεται στα 10 έτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7.

7.1 Τοποθεσία

Η έδρα της B&K S.A. βρίσκεται στα γραφεία που στεγάζονται επί της Λεωφόρου Συγγρού 130 στην Αθήνα. Τα γραφεία βρίσκονται στον τρίτο όροφο και καταλαμβάνουν συνολική έκταση 150 τ.μ. Περιλαμβάνονται τρεις μεγάλοι χώροι έτσι ώστε τα γραφεία των Partners, το τμήμα των ελεγκτικών υπηρεσιών και το τμήμα των φορολογικών, συμβουλευτικών υπηρεσιών να λειτουργούν αυτόνομα. Τα συγκεκριμένα γραφεία διαθέτουν όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό για τη λειτουργία της Εταιρείας και για το λόγο αυτό δεν περιλαμβάνεται στο μητρώο παγίων και δεν υπολογίζονται αποσβέσεις.

Η τιμή για τη μίσθωση του επαγγελματικού χώρου έχει ορισθεί βάσει σύμβασης στο ύψος των 500,00 € μηνιαίως και θα παραμείνει σταθερή για τα τρία πρώτα χρόνια λειτουργίας της B&K S.A.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8.

8.1 Χρηματοοικονομική Ανάλυση και Αξιολόγηση της Επένδυσης

8.1.1 Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

Ποσά σε €	**31/12/2019**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Περιουσιακά Στοιχεία			
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό			
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	7.700,00	8.800,00	9.900,00
Αναβαλλόμενη Φορολογική Απαίτηση	1.885,00	1.885,00	0,00
	9.585,00	**10.685,00**	**9.900,00**
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	84.320,02	26.314,41	57.000,00
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	65.235,68	99.170,24	54.236,72
Σύνολο	**149.555,70**	**125.484,65**	**111.236,72**
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	**159.140,70**	**136.169,65**	**121.136,72**
Παθητικό			
Ίδια Κεφάλαια			
Μετοχικό κεφάλαιο	60.000,00	60.000,00	60.000,00
Αποθεματικά	3.435,85	1.643,87	0,00
Κέρδη εις νέο	41.305,05	35.839,56	32.877,43
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	**104.740,90**	**97.483,43**	**92.877,43**
Υποχρεώσεις			
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις			
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	45.274,00	21.318,98	14.830,48
Τρέχουσα φορολογική υποχρέωση	9.125,80	10.867,24	13.428,81
Υποχρεώσεις παροχών λόγω εξόδου από την υπηρεσία	0,00	6.500,00	0,00
Σύνολο	**54.399,80**	**38.686,22**	**28.259,29**
Σύνολο υποχρεώσεων	**54.399,80**	**38.686,22**	**28.259,29**
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	**159.140,70**	**136.169,65**	**121.136,72**

8.1.2 Κατάσταση Εσόδων

Ποσά σε €	**01/01-31/12/2019**	**01/01-31/12/2018**	**01/01-31/12/2017**
Κύκλος εργασιών	354.000,00	280.000,00	240.000,00
Αποσβέσεις	(1.100,00)	(1.100,00)	(1.100,00)
Παροχές σε εργαζομένους	(298.633,20)	(220.595,76)	(177.077,76)
Άλλα έξοδα εκμεταλλεύσεως	(15.876,00)	(16.216,00)	(15.516,00)
Πρόβλεψη συνταξιοδότησης	0,00	(4.615,00)	0,00
Λειτουργικά αποτελέσματα	**38.390,80**	**37.473,24**	**46.306,24**
Κέρδη (ζημιές) προ φόρων	**38.390,80**	**37.473,24**	**46.306,24**
Φόρος εισοδήματος	(11.133,33)	(10.867,24)	(13.428,81)
Καθαρά Κέρδη (ζημιές χρήσης)	**27.257,47**	**26.606,00**	**32.877,43**

Οι εταιρικές οικονομικές καταστάσεις της B&K Audit and Tax S.A. για τις χρήσεις που έληξαν την 31η Δεκεμβρίου 2017, 2018, 2019 έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ»), που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων («IASB»), καθώς και των διερμηνειών τους που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διερμηνειών («IFRIC») της IASB, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

8.1.3 Κατάσταση Μεταβολής Ιδίων Κεφαλαίων

Ποσά σε €	**Μετοχικό κεφάλαιο**	**Αποθεματικά**	**Κέρδη εις νέο**	**Σύνολο**
Υπόλοιπα την 1/1/2017	**60.000,00**	**0,00**	**0,00**	**60.000,00**
Κέρδη προς διάθεση 2017	0,00	0,00	32.877,43	**32.877,43**
Υπόλοιπα την 31/12/2017	**60.000,00**	**0,00**	**32.877,43**	**92.877,43**
Υπόλοιπα την 1/1/2018	**60.000,00**	**0,00**	**32.877,43**	**92.877,43**
Μερίσματα πληρωτέα	0,00	0,00	(22.000,00)	**(22.000,00)**
Τακτικό αποθεματικό	0,00	1.644,00	(1.644,00)	**0,00**
Κέρδη προς διάθεση 2018	0,00	0,00	26.606,00	**26.606,00**
Υπόλοιπα την 31/12/2018	**60.000,00**	**1.644,00**	**35.839,43**	**97.483,43**
Υπόλοιπα την 1/1/2019	**60.000,00**	**1.644,00**	**35.839,43**	**97.483,43**
Μερίσματα πληρωτέα	0,00	0,00	(20.000,00)	**(20.000,00)**
Τακτικό αποθεματικό	0,00	1.792,00	(1.792,00)	**0,00**
Κέρδη προς διάθεση 2019	0,00	0,00	27.257,47	**27.257,47**
Υπόλοιπα την 31/12/2019	**60.000,00**	**3.436,00**	**41.304,90**	**104.740,90**

8.1.4 Ανάλυση Φόρου Εισοδήματος

	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2017
Τρέχων φόρος	11.133,33	10.867,24	13.428,81
Αναβαλλόμενος φόρος	0,00	(1.885,00)	0,00
Συνολικό Ποσό Φόρου	**11.133,33**	**8.982,24**	**13.428,81**
Προκαταβολή φόρου 2017	0,00	0,00	6.714,41
Προκαταβολή φόρου 2018	0,00	5.433,62	0,00
Προκαταβολή φόρου 2019	5.566,67	0,00	0,00
(Μείον) Προκαταβολή φόρου 2017	0,00	(6.714,41)	0,00
(Μείον) Προκαταβολή φόρου 2018	(5.433,62)	0,00	0,00
Σύνολο Φορολογικών Υποχρεώσεων	**11.266,38**	**7.701,45**	**20.143,22**

	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2017
Αποτέλεσμα προ φόρων	38.390,80	37.473,24	46.306,24
Τρέχον συντελεστής	**29%**	**29%**	**29%**
Φόρος Εισοδήματος με το τρέχοντα συντελεστή	11.133,33	10.867,24	13.428,81
Λογιστικές Διαφορές	0,00	0,00	0,00
Αναβαλλόμενος φόρος	0,00	(1.885,00)	0,00
Φόρος εισοδήματος	**11.133,33**	**8.982,24**	**13.428,81**

Η συμφωνία μεταξύ των ποσών φόρου εισοδήματος, όπως απεικονίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, με αυτών που προκύπτουν από την εφαρμογή των ισχυόντων συντελεστών φορολογίας εισοδήματος επί των αποτελεσμάτων προ φόρων, παρατίθενται ανωτέρω. Ο φόρος εισοδήματος της τρέχουσας χρήσης και των επόμενων δύο, έχει υπολογισθεί χρησιμοποιώντας τον συντελεστή φορολογίας ο οποίος ανέρχεται σε 29%.

8.1.5 Εμπορικές και Λοιπές Απαιτήσεις

	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2017
Εμπορικές απαιτήσεις	78.560,00	19.600,00	57.000,00
Λοιπές απαιτήσεις	326,40	0,00	0,00
Απαιτήσεις από προκαταβολή φόρου εισοδήματος	5.433,62	6.714,41	0,00
Σύνολο	**84.320,02**	**26.314,41**	**57.000,00**

Οι απαιτήσεις από πελάτες δεν συνιστούν τοκοφόρους λογαριασμούς.

Το σύνολο των ανωτέρω απαιτήσεων θεωρείται πως είναι βραχυπρόθεσμης λήξης. Η εύλογη αξία αυτών των βραχυπρόθεσμων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων δεν καθορίζεται ανεξάρτητα καθώς η λογιστική αξία θεωρείται πως προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Οι απομειώσεις για επισφαλείς απαιτήσεις αναγνωρίζονται στην βάση της υπάρξεως αντικειμενικής ένδειξης η Εταιρεία δεν θα εισπράξει όλα τα ποσά που προβλέπονται. Ενδείξεις μη εισπραξιμότητας συνιστούν οι σημαντικές χρηματοοικονομικές δυσκολίες των χρεωστών και η καθυστέρηση της είσπραξης των απαιτήσεων, πέραν του ορίου πίστωσης. Το ποσό της πρόβλεψης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και των εκτιμώμενων χρηματοροών που θα εισπραχθούν. Τα ποσά των σχηματισθέντων στη χρήση προβλέψεων για απομείωση των εμπορικών απαιτήσεων αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος.

Για εκπαιδευτικούς λόγους θεωρείται ότι η Εταιρεία δε θα αντιμετωπίσει πρόβλημα εισπραξιμότητας για τις πρώτες εταιρικές χρήσεις.

8.1.6 Ταμειακά Διαθέσιμα

	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2017
Καταθέσεις όψεως	65.235,68	99.170,24	54.236,72
Σύνολο	**65.235,68**	**99.170,24**	**54.236,72**

8.1.7 Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις

	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2017
Εμπορικές υποχρεώσεις	1.361,20	1.386,00	1.324,00
Υποχρεώσεις σε Ασφαλιστικούς Οργανισμούς	27.920,80	5.460,98	4.434,48
Λοιποί φόροι (πλην φόρου εισοδήματος)	0,00	600,00	500,00
Λοιπές υποχρεώσεις	11.108,00	10.572,00	8.572,00
Φόρος μερισμάτων	2.000,00	3.300,00	0,00
Λοιποί φόροι και τέλη	2.884,00	0,00	0,00
Σύνολο	**45.274,00**	**21.318,98**	**14.830,48**

Το σύνολο των ανωτέρω υποχρεώσεων θεωρείται πως είναι βραχυπρόθεσμης λήξης. Η εύλογη αξία αυτών των βραχυπρόθεσμων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων θεωρείται πως προσεγγίζει την λογιστική αξία τους.

8.1.8 Έσοδα

	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2017
Πωλήσεις υπηρεσιών	354.000	280.000	240.000
Σύνολο	**354.000**	**280.000**	**240.000**

8.1.9 Άλλα Έξοδα Εκμεταλλεύσεως

	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2017
Ύδρευση	1.200	1.440	1.800
Τηλεπικοινωνίες	3.240	3.120	2.400
Ενοίκια	6.216	6.216	6.216
Ηλεκτρικό Ρεύμα	3.720	3.840	3.600
Έντυπα και γραφική ύλη	1.500	1.600	1.500
Σύνολο	**15.876**	**16.216**	**15.516**

8.1.10 Παροχές σε Εργαζομένους

	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2017
Μισθοί και ημερομίσθια	222.000	159.600	129.600
Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	55.633	39.996	32.478
Έξοδα επιμόρφωσης Προσωπικού	21.000	21.000	15.000
Σύνολο	**298.633**	**220.596**	**177.078**

8.1.11 Κέρδη ανά Μετοχή

	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2017
Αποτέλεσμα χρήσης	**27.257**	**26.606**	**32.877**
Μετοχές σε κυκλοφορία (Σταθμισμένος αριθμός)	600	600	600
Βασικά κέρδη ανά μετοχή	**45,43**	**44,34**	**54,80**

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας αποτελείται από 600 κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας € 10,00 η κάθε μία. Όλες οι εκδοθείσες μετοχές έχουν εξοφληθεί πλήρως, παρέχουν τα ίδια δικαιώματα στην λήψη μερισμάτων και στην αποπληρωμή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το καθαρό κέρδος που αναλογεί στους μετόχους της μητρικής εταιρείας, με τον μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών κατά την διάρκεια της περιόδου αναφοράς. κεφαλαίου και αντιπροσωπεύουν μία ψήφο στην Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας.

8.1.12 Χρηματοοικονομικοί Δείκτες

	31/12/2019		31/12/2018		31/12/2017	
Ίδια κεφάλαια / Σύνολο υποχρεώσεων	104.740,90 / 54.399,80	193%	97.483,43 / 38.686,22	252%	92.877,43 / 28.259,29	329%

Ο παραπάνω δείκτης δείχνει την οικονομική αυτάρκεια της εταιρείας.

Ο δείκτης αυτός εκφράζει τη σχέση μεταξύ των ιδίων κεφαλαίων προς τι συνολικές υποχρεώσεις της εταιρείας. Ο δείκτης δείχνει την ασφάλεια που παρέχει στους δανειστές της. Αν είναι μεγαλύτερος της μονάδας, φανερώνει ότι οι έταιροι της εταιρείας συμμετέχουν σ' αυτή με περισσότερα κεφάλαια απ' ότι οι πιστωτές της.

	31/12/2019		31/12/2018		31/12/2017	
Σύνολο υποχρεώσεων / Σύνολο παθητικού	54.399,80 / 159.140,70	34%	38.686,22 / 136.169,65	28%	28.259,29 / 121.136,72	23%
Ίδια κεφάλαια / Σύνολο παθητικού	104.740,90 / 159.140,70	66%	97.483,43 / 136.169,65	72%	92.877,43 / 121.136,72	77%

Οι παραπάνω δείκτες δείχνουν την δανειακή εξάρτηση της εταιρείας.

	31/12/2019		31/12/2018		31/12/2017	
Ίδια κεφάλαια / Πάγιο ενεργητικό	104.740,90 / 9.585,00	1093%	97.483,43 / 10.685,00	912%	92.877,43 / 9.900,00	938%

Ο δείκτης αυτός δείχνει το βαθμό χρηματοδότησης των ακινητοποιήσεων της εταιρείας από τα ίδια κεφάλαια.

Ο δείκτης αυτός μετράει την σχέση μεταξύ λειτουργικών μη κυκλοφοριακών περιουσιακών στοιχείων και ιδίων κεφαλαίων. Ο δείκτης χρησιμοποιείται στον προσδιορισμό του τρόπου χρηματοδότησης των παγίων τής επιχείρησης. Μια αυξητική τάση της τιμής του αριθμοδείκτη δείχνει ότι η επέκταση του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού της επιχείρησης έχει χρηματοδοτηθεί περισσότερο από ίδιο κεφάλαιο παρά από δανειακά κεφάλαια, ενώ παράλληλα η εταιρεία παρουσιάζει μεγαλύτερη ευελιξία σχετικά με το κεφάλαιο κίνησης.

	31/12/2019		31/12/2018		31/12/2017	
Κυκλοφορούν ενεργητικό / Βραχυπρόθεσμες Υποχρ.	149.555,70 / 54.399,80	275%	125.484,65 / 38.686,22	324%	111.236,72 / 28.259,29	394%

Ο δείκτης αυτός δείχνει τη δυνατότητα της εταιρείας να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της με στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού.

Ο δείκτης αυτός δείχνει την σχέση των κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού με το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Ο δείκτης αυτός είναι μια ένδειξη της ρευστότητας της επιχείρησης. Τιμές μεγαλύτερες της μονάδας σημαίνουν ότι τα κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία υπερκαλύπτουν το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της επιχείρησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9.

9.1.1 Χρηματοδότηση

Όπως διαπιστώνεται και από την κατάσταση μεταβολής Ιδίων Κεφαλαίων η B&K Audit and Tax services S.A. διαθέτει επάρκεια ιδίων κεφαλαίων για την πραγματοποίηση επενδύσεων τόσο σε πάγιο εξοπλισμό όσο και σε ανθρώπινο δυναμικό για τις επόμενες τρεις εταιρικές χρήσεις. Η επάρκεια αυτή θα εξασφαλίσει και την εύρυθμη λειτουργία της και την κάλυψη των αναγκών της Εταιρείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10.

10.1 Βιβλιογραφία

Ελληνική

1. Καρβούνης Κ. Σωτήριος, «Μεθοδολογία Τεχνικές και Θεωρία για Οικονομοτεχνικές Μελέτες», Εκδόσεις Σταμούλη 2006
2. Αληφαντής ΣΤ. Γεώργιος, «Ελεγκτική βάσει των διεθνών προτύπου ελέγχου και των ελληνικών λογιστικών προτύπων», Εκδόσεις Διπλογραφία 2016
3. Αληφαντής ΣΤ. Γεώργιος, «Χρηματοοικονομική Λογιστική», Εκδόσεις Διπλογραφία 2015
4. Αληφαντής ΣΤ. Γεώργιος, «Ασκήσεις λογιστικής για στελέχη επιχειρήσεων βάσει των Ε.Λ.Π. 4308/2014», Εκδόσεις Διπλογραφία 2015
5. Καζαντζής Ι. Χρήστος, «Ελεγκτική και Εσωτερικός Έλεγχος: μια συστηματική προσέγγιση εννοιών, αρχών, και προτύπων», Εκδόσεις Business Plus 2011
6. Λουμιώτης Ι. Βασίλειος – Τζίφας Ν. Βασίλειος, «Βασικές οδηγίες εφαρμογής Διεθνών Προτύπων Ελέγχου», Σώμα Ορκωτών Λογιστών 2012
7. Λουμιώτης Ι. Βασίλειος, «Πρακτικά θέματα εφαρμοσμένης ελεγκτικής των επιχειρήσεων», Σώμα Ορκωτών Λογιστών 2013
8. Φίλος Λ. Γιάννης, «Διεθνή λογιστικά πρότυπα, Θεωρητική προσέγγιση και εφαρμογές μετατροπής», Εκδόσεις Κλειδάριθμος 2011
9. Γρηγοράκος Γ. Θεόδωρος «Γενικές Αρχές Ελεγκτικής», Σώμα Ορκωτών Λογιστών 1989

Ξένη

1. IFAC Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements, 2016-2017
2. ISA, International Standards on Auditing, Hanie Van Greuning (a practical guide)

Ηλεκτρονικές πηγές

1. https://www.taxheaven.gr
2. www.ibhs.gr/
3. www.elte.org.gr/
4. www.statistics.gr/
5. www.naftemporiki.gr/
6. www.in.gr/
7. www.kathimerini.gr/
8. https://www.bloomberg.com/
9. www.accountancygreece.gr/
10. https://www.pwc.com/gr/en.html
11. https://www2.deloitte.com/us/en.html
12. www.mazars.gr
13. www.ey.com/gr/en/home
14. https://home.kpmg.com/gr/el/home.html
15. www.solae.gr/
16. www.soel.gr/
17. www.grant-thornton.gr/
18. www.accaglobal.com/
19. www.aicpa.org/BecomeACPA/Pages/default.aspx
20. https://www.businessregistry.gr/publicity/index
21. www.businessportal.gr
22. www.stochasis.com/